

***II

7

1965

Duhovno
Življenje

la vida espiritual

Bogoslužje božje besede

Dostojanstvo vsakega jezika

Ob začetku druge svetovne vojne je v Rimu bivši papežev nuncij v Jugoslaviji Pellegrinetti pred odličnim mednarodnim občinstvom predaval o sv. Cirilu in Metodu, glasnikih mednarodnega demokratskega bratstva. Posebno je poudarjal:

„Sv. Ciril je imel tisto, kar je danes redko, namreč čudovito ravnotežje med zavestjo skupnosti človeškega rodu, utemeljene v edinosti izvora in odrešenja, ter med zavestjo individualnosti plemen in narodov, ki se tudi izraža iz narave in zato iz Boga.

Ko so ga vprašali, kakšnega rodu je, je odgovoril, da je Adamov vnuk. Bil je Grk, sin visokega cesarskega uradnika, izobražen v Carigradu, profesor modroslovja, učen v vseh grških vedah, kakor da je strokovnjak v vsaki posamezni, vendar v vsem svojem delovanju ni pokazal nikakega prezira do drugih narodov, niti do neizobraženih rodov.

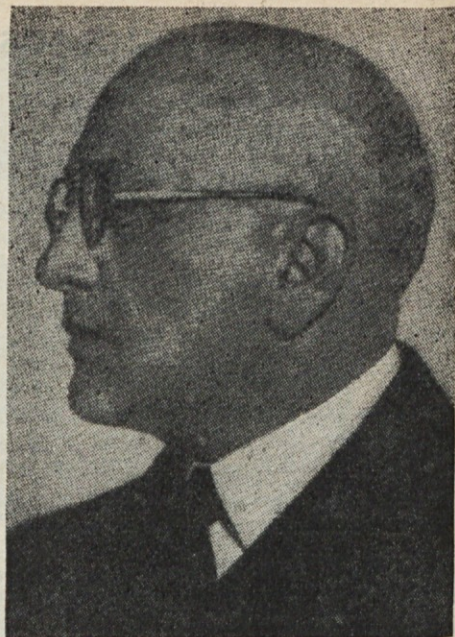
V njegovem pojmovanju je Kristus skupni cilj, h kateremu so poklicani vsi rodovi. Kristus daje novo plemenitost vsakemu narodu, vsak jezik je enako poklican, da slavi Kristusa in se s tem udeležuje verskega poslanstva, ki mu odvzema žig barbarstva in ga dviga na višino skupne bistvene krščanske omike, kjer razlike in prednosti najdejo način vzajemnega soglasja in dopolnjevanja, ne da bi se uničevale in izenačevale.

Slovanski črkopis je izumil ne po nagonu jezikoslovca, ne da bi razkazoval svojo čudovito jezikovno sposobnost in čut za duha drugih jezikov, temveč iz globokega in dejavnega prepričanja, da mora Kristus, ki razsvetljuje sleherni dušo na tem svetu, priti v stik z vsako dušo po tistem, kar je sleherni duši najgloblje, najnaravnejše, ter res najprisrčnejše občevalno: materni jezik, narodni jezik. Gotovo je tudi, da vsak Kristusov blagovestnik tako misli; gotovo je, da so vsi veliki apostoli razumeli to resnico krščanskih binokosti in Pavlovega izreka, da v Kristusu ni niti Grka niti barbara; oznanjevanje evangelija gotovo ni mogoče brez rabe domačih narodnih jezikov. Toda sv. brata sta temeljno dostojanstvo vsakega jezika, utemeljeno v dostojanstvu udeležbe pri cerkvenem življenju v Kristusu, globlje umela, širokosrčnejše občutila in uporabila kakor drugi misijonarji.“

Te besede so sijajen kažipot cerkvenemu zboru, narodom sveta in tudi Slovencem po svetu. Naj nas prevzamejo ob godu svetih bratov, patronov ljubljanske nadškofije, ki bo v sredo, 7. julija.

A. S.

Anton
Korošec —
domovina
v
ognju
ljubezni

(Ob 25-letnici njegove smrti)

Kakor sta si bila blizu v življenju, sta si Krek in Korošec med nami blizu letos tudi po svojih jubilejih: kmalu za stoletnico rojstva J. E. Kreka bomo v decembru obujali spomin na dogodke okoli Koroščeve smrti v letu 1940. Bila sta si blizu, izpopolnjevala sta se zlasti v letih med prvo svetovno vojno in pri razmahu gibanja za majniško deklaracijo, skupno sta se borila za osvoboditev jugoslovanskih narodov in bila skupaj prav do zadnjih ur Krekovega življenja. Toda če se je Krekovo delo izlivalo v ljubezni do slovenskega ljudstva, je bil Korošec zazrt v notranjost — srce je skrbno plamtelo v ognju, ki se nikdar ni razlil, nikdar ni prestopil meja razumnosti ali stvarnosti. Če je

bil Krek plamenica ljubezni, je bil Korošec v ljubezni do domovine kakor zajet v bronasto posodo, kjer je žarelo, kakor žari večna luč — urejeno in nadzirano, da ne bi nikdar ugasnila, nikdar podleгла viharjem trenutka ali zamrla v razsulu nevihte.

Na temeljih trhlega cesarstva

Anton Korošec je bil rojen vladar. Doma v Biserjanih sicer niso bili gruntarji, toda lepa Koroščeva kmetija je med velikimi grunti murskopoljskih kmetov bila kakor kapelica miru, urejenosti in vzornega pokoja. Dasi hišica ni bila graščina, je bil pred njo in okoli nje gaju podoben vrtič, izredno pozorno negovan. Prednja vrata so bila vedno za-

prta, kakor da bi se smela odpirati samo za velike praznike; tod so hodili ob praznikih k fari — komaj nekaj sto metrov proč —. Bilo je, kakor da bi bili na tem domu vsi ljudje vedno v praznjih oblekah. Če se je temu potem pridružil še sijajni zunanji videz — baje je bil med dunajskimi bogoslovci in pozneje dunajskimi duhovniki najlepši po izgledu in najbolj fin po oliku, cboje seveda iz prirojenosti —, potem si ne moremo predstavljati, kako bi mogel biti kot študent ali v letih ob začetku javnega dela kdaj v revščini ali pa bi moral štediti, kadar bi skrbel za svojo zunanost. Slovenska zemlja ga je že poslala na Dunaj kot člana družine, kjer se je rodil in oblikoval za kneza — vladarja.

Dunajski sijaj cesarskega dvora in visokih državnških protokolov bi ga mogel potegniti za seboj; odpirali so mu odlične možnosti za primerno kariero. Bil je kmalu med dvornimi kaplani, in zanj so se zanimale nadvojvodinje in kneginje, izpraševale, kdaj in kako bo v dvorni kapeli maševal. Toda zanj je bilo dunajsko cesarstvo res tuje, ne zato, ker je po vseh prognozah zgodovine bilo že obsojeno, ampak zato, ker so bile korenine njegovega slovenstva pregloboko zasidrane v veličino grun-tarskega, slovenskega kmečkega plemstva. Kakor je ostajal dom za vse surovo zaprt pri prednjih vratih, tako je ostajalo njegovo srce zaprto brez odmeva za vse, kar se je spočelo v Hofburgu, se nadaljevalo skozi parlamentarne salone in se nazadnje zaključilo leta 1918 v znani avdienci, ko je kot vladar slovenske usode zaklical cesarju

umirajočega cesarstva, Karlu, besede smrtne obsodbe:

„Majestæt, es ist zu spaet... — Veličanstvo, prepozno je...“

Vladarjevo srce zajema ves svet

Korošec je bil molčč državnik, ljubil je samoto in če je bil kdaj v družbi, se je ob njej razvnel v lastnostih, ki so odkrivalo vso njegovo ljudomilost in veliko prijateljstvo ter razumevanje — ni pa želel ali smel biti razkošen v razkrivanju svojih vladarskih čednosti. Čim bolj je gorel plamen ljubezni do vsega, kar je objemalo slovenski narod in našo domovino, tembolj je njegov obraz razodeval moža trdnih živcev, ostre logike in skoraj mrzle stvarnosti.

Kako bi želel, da bi mu bili vsi podobni, kajti v tistih letih smo bili šele na začetku poti v narodno, duhovno in svobodno popolnost. Na Kreka je pri tem pogosto zrl z velikim mirom: videl je, kaj daje mož, čigar srce je bilo vedno vsem na dlani. Krek mu je bil kot toplomer narodove rasti, toda ob cesti in ob stezah je bilo še polno prepadov. Pri urejanju usode slovenstva ni šlo samo za Slovenijo, ampak se je ona plela v varenju sreče za ves svet.

Nekajkrat sem imel priliko biti prisoten, ko je pripovedoval spomine o najlepših dneh dunajskega parlamentarnega delovanja. Res je, bil je član cesarskega parlamenta na Dunaju, toda najbolj pri srcu so mu iz tistih časov bili trenutki, ki jih je kot član delegacij preživiljal na skupnih avstro-ogrskih zasedanjih v Budimpešti. Seveda ni bilo govora o obravnavanih problemih, iz besed pa je žarelo navduše-

nje nad okolnostmi, kamor je bil postavljen res že kot vladar slovenstva. Spominjal se je imena hotela, kjer je vedno prebival, obujal spomine na horizonto z gričev Bude, ki da je nudilo enega najlepših razgledov v Evropi. Tam je gledal obzorja Slovenije daleč čez Srednjo Evropo.

Razgledi v Evropi — — —

Na zasedanjih delegacij je bila Slovenija zastopana v zboru narodov monarhije in bila je nad Dunajem in Budimpešto. Širina v merjenju slovenskih vizij je presegala meje monarhije, iz Budimpešte je bilo možno zreti v zavest prave bodoče neodvisnosti, gledal je na samostojno pot med enakopravnimi narodi.

Lepota spominov na Budimpešto je žarela iz njegovih preprostih besed; bila je izraz širine, kakor se je rodila iz ljubezni, ki že ne zajema samo lastni narod.

Vladar vsakega naroda je hkrati odgovoren za usodo vseh narodov sveta.

Senca Prešernovih vizij

Leta druge svetovne vojne so se bližala. Okoli velike mize na vrtu Koroščevega domovanja v Begunjah smo kot njegovi gostje leta 1939 sedeli ban dr. Natlačén, poleg njega pisatelj F. S. Finžgar, še dalje minister Magarešević in na drugi strani mize Čiro Žebot z nekaj študenti, ki so bili na počitniškem zborovanju Straže, kjer jim je dr. Besednjak z dr. Bitežnikom razlagal mednarodni položaj. Oba sta bila na drugem koncu mize. Seveda je tečaj plačal dr. Korošec.

Vsi smo prenehali z razgovorom,

kajti Korošec je bil nujno klican na telefon. Ban Natlačén je že zanosno popisoval umetnostno galerijo, ki jo je zbiral v banski palači. F. S. Finžgar je z gorenjsko votlim glasom napajal obraze študentov, dr. Besednjak je napeto čakal, kaj bo možno izvedeti o razgovoru, ki je bil take narave, da je moral sam na slušalko.

Imel je prav, kajti Korošec se je vrnil ves prežet in vesel. Zgodilo se je verjetno pravo čudo, da je takoj odkril vsem navzočim, kar je bilo dotlej še čuvano kot največja skrivnost. Vsi smo vedeli, zakaj gre — toda nikdo ne bi nikdar mogel pričakovati, da bi se Korošec mogel prenagli v izjavi in tolikšni družbi zaupati novico, ki bi mogla mnogo prevreči:

„Sporazum z Mačkom je sklenjen... strokovnjaki so opravili, delo je uspešno zaključeno...“

Nikdo ni mogel biti preveč navajen na take in podobne Koroščeve izjave in zato se niti nismo drznili biti preveč navdušeni. Le Finžgar je rahlo dvignil glas in postajal slovesen, preroško pridigarski.

Korošec mu je sledil z drobnimi očmi, se smehljaj, kakor da bi mu misli gorenjskega modrijana bile preozke. Obrnil se je na svojo levico, kjer sem sedel in mi dejal:

„No, vi boste gotovo vedeli tisto kitico:

Žive naj vsi narodi...“

Nikdar nisem bil deklamator in vedno sem se bal poezij, ker sem bil šibak za znanje na izust. Toda Prešernove Zdravice sem se oprijel z vso vdanostjo, zlasti pa besed, ki govore o traj-

nem soglasju med vsemi narodi. Poslušal je z dvignjenim kozarcem in ko sem končal, ga je dvignil še više in napil vsemu omizju, kakor da bi takrat tam pod Stolom res bili zbrani zastopniki vseh narodov:

„Tako je... tako... dobro je povedano...“ nam je vsem napil s srečnimi očmi.

Vladar slovenske usode se je v trenutku najlepšega doživetja srečal s pesniškim genijem slovenskega poslanstva v svetu. Pri obeh je slovenski genij hrepenel za zmago resnice:

„...Žive naj vsi narodi,/ ki hrepena dočakat dan,/ da, koder sonce hodi, prepir iz sveta bo pregnan...“

Vedno isti plamen ljubezni

Lepa čednost vladarjev je, da vedo čuvati zaklade srca, da so previdni z njimi in jih ne nosijo na semenj. Še ob slavjih in žegnanjih morajo biti primerno ponižni, kajti rojaki, prijatelji, bratje in sestre, morajo biti bolj deležni pirovanja kot pa v vladarske dvorane zaprto ter odmaknjeno državnikovo srce. Srce si mora ohranjati vedno v enakem plamenu in je dolžnost za zmernost in plemenito resnost pravi zakonik za nihanje njegovega srca.

Nekaj dni pozneje je prišla na Bled celotna kraljevska vlada in za njo so prišli še Maček ter njegovi sodelavci, da podpišejo srbsko-hrvaški sporazum. Bilo je nekaj dni pred izbruhom druge svetovne vojne, dne 26. avgusta 1939.

Bil sem na Bledu in stanoval v Benedikovih vili. Na dan podpisa in sestave vlade je bilo živahno v hallu hotela

Toplice. Ves svetovni tisk je bil zastopan in ministri ter delegati so se zadržali v prvo nadstropje, da bi se pripravili za sprejem in podpis pri knezu Pavlu.

Nekdo od Benedikovih je pritekel pome:

„Brž na telefon... dr. Korošec vas kliče iz Begunj...“

Dobro, da sem bil na telefonu in daleč od Begunj... Korošču je tedaj moralo srce prekipovati, glas je donel kot grom iz gora: bilo je hudo, ker je moral ostati daleč proč od Bleda, on, nositelj naše usode... veleval mi je, da moram obvestiti vse, za katere sem vedel, da morajo to vedeti. Bilo je nujno, da se napaka, pomota popravi, kajti pri zaključku mora biti navzoč tudi Korošec, ne samo kot glavni podpornik dela za sporazum, ampak tudi kot imejtelj usode slovenskega naroda...

Šel sem in povedal — niti ena ušesa niso prisluhnila. Oh, da slišala so, toda odgovora ni bilo.

Čez nekaj minut so me spet klicali... glas iz Begunj je bil še odločnejši... odšel sem v hotel in še bolj trkal... ni bilo nič. Dr. Korošec ni bil pritegnjen!

Popoldne, pred odhodom nove vlade v Beograd, so se šele vsi odpeljali v Begunje na vljudnostno slovo, in če se ne motim, se doktor Maček obiska ni udeležil.

Končna solucija za Jugoslavijo je ostala zožena na sporazum Zagreb-Beograd, kakor se je poprej hotelo poudarjati, da je proti Zagrebu možno vladati samo na zavezništvu med Ljubljano in Beogradom.

Bil sem potem še nekajkrat pri Ko-

rošču. Nikdar ni omenil dogodka z usodnega blejskega dopoldneva in me ni oštel, ker s trkanjem nisem uspel.

Pota narodov segajo čez meje večnosti

Koroščeva politika je bila tako odmaknjena v ravnotežje srca v notranjosti duše, da bi se zmotil, kdor bi se pri njem lovil za vsakdanjostmi. Kakor srce bije enako od rojstva do smrti, tako je njegovo delo prepletala stalna prisotnost zavesti, da so narodi razpeti v zemljevid večne ljubezni kot najvišje kar je bilo človeštvu dano za pravično posest zemlje.

Zato sem si še in še ponavljal presenetljivo izjavo, ki jo je dajal vodstvu Mohorjeve družbe, ko je naročal, da naj Fran Stele napiše knjigo:

Slovenske Marije... kajti zgodilo se bo, ko slovenski narod ne bo imel vladarjev in skorajda ne bo mogel ohraniti strehe nad glavo. Hudi časi bodo terjali od Slovencev ljubezen v največji preizkušnji. Narod brez kronanih kraljev in cesarjev si bo moral izbrati Slovensko Marijo — Marijo Kraljico sveta za rešiteljico in vladarico. Toda v tem ni hotel kake janzenistične mrkosti ali terciarske zazrtosti samo v en lik ali eno misel, eno pesem. Ne:

Našo deželo je pokrivala zlata odeja svetišč in znamenj, posvečenih Mariji. Skorajda bi mogli reči, da je vsaka vas,

vsako naselje imelo svojo podobo Marije, ene in iste Kraljice.

Vsa domovina je bila kakor razprežena v zublje ljubezni do domovine in Korošec nam je hotel s Steletovo monografijo dati edini pravi katekizem za oblikovanje slovenske politike; domovino si moramo graditi s sredstvi onostranstva.

Iz temeljev ter korenin trhlih cesarstev nas je trgal in navajal v loge in gaje, kjer plamte ognji srca v najčistejši ljubezni do domovine, do sosedov in vseh narodov na svetu!

Preteklo je le še nekaj mesecev in konec 1940 je umrl.

Kakšno vizijo slovenstva je ponosel s seboj vladar naše usode v dosežaj najusodnejših časih dvajsetega stoletja?

Tri, dva dni pred smrtjo je velel, kaj nosi v sebi... Boril se je do zadnjega trenutka, kakor da bi moral smrti v roke dati neugaslo plamenico svojega srca. Vedel je, zakaj mora s pota — skrivnost borbe zadnjih ur nam ostaja prikrita; kakor da bi vedel, je moral končati kot vladar, ki ima svoje cesarstvo v srcih vseh svojih Slovencev.

Ko je bil pogreb v Ljubljani, je smela slovenska zastava za nekaj ur ležati na njegovi krsti. Spremila ga je v grob.

Ruda Jurčec

Katoličanom ni treba šele dokazovati, da morajo domovino ljubiti, ljubiti tudi svojo državo, in za nje blaginjo, ki je blaginja vseh, tudi delovati.

Kaj določa koncil glede zakramentov in zakramentalov

V tretjem poglavju govori liturgična konstitucija o zakramentih in zakramentalih. Najprej jih na splošno opredeli in ugotovi potrebo po reformi.

Namen zakramentov je posvečevati ljudi, grajenje Kristusovega Telesa in končno čiščenje Boga. Torej trojen in nimajo za cilj samo človeka, ki jih prejema, ampak celotno Cerkev, ki jo pomagajo graditi in je njih končni cilj slava božja. V doslej navadni razlagi in pojmovanju smo pogosto poudarjali le prvo, drugo in tretje pa smo nekako opuščali.

V kolikor so zakramenti vidna znamenja, imajo tudi svoj vzgojni pomen. Vero ne samo predpostavljajo, ampak jo tudi krepijo, hranijo in jo izpovedujejo z besedami in stvarmi. Zato se imenujejo zakramenti vere. Gotovo delijo milost, pa tudi njihovi obredi vernike odlično pripravljajo, da to milost s čim večjo koristnostjo prejemaajo, častijo Boga in vršijo ljubezen. Torej niso za njihove popolnoma zasebne potrebe, ampak morajo, prav prejeti, roditi dela ljubezni do bližnjega.

Da morejo vse to polno doseči, je

zelo važno, da verniki ta zakramentalna znamenja razumevajo in da čim bolj pogosto prejemajo zakramente, ki so bili ustanovljeni z namenom, da hranijo krščansko življenje. Za dosego tega je poleg dobre kateheze potrebna seveda tudi neka reforma v smislu čl. 34, da bodo obredi kratki, jasni, preprosti in prirejeni možnosti vernikov, da jih razumejo brez posebnih dolgih razlag.

Takoj po opisu zakramentov, govori konstitucija tudi o zakramentalih, ki jih je poleg od Kristusa ustanovljenih zakramentov ustanovila oblast Cerkve. Ta sveta znamenja ostvarjena po zgledu zakramentov, izražajo njihovo delovanje v duhovnem smislu po posredovanju Cerkve. Po njih se ljudje pripravljajo za prejem glavnega sadu zakramentov in posvečujejo življenje v različnih okoliščinah. Tako liturgija zakramentov in zakramentalov povzroča pri vernikih, ki so zanje dobro pripravljeni, to, da so posvečena skoraj vsa dela njihovega življenja po milosti, ki izvira iz velikonočne skrivnosti Kristusovega trpljenja, smrti in vstajenja, od koder vsi zakramenti in zakramentali dobivajo svojo učinkovitost. Pa še to dosega, da more biti poštena raba materialnih stvari v službi posvečevanja človeka in božje slave.

Reforma je potrebna

Tekom časa so bile vnešene v obrede zakramentov stvari, ki so morebiti odgovarjale čustvovanju in pojmovanju tedanjega človeka, ki pa današnjemu človeku na nek način zakrivajo bistvo zakramentov in njihov namen. Zato jih je treba prilagoditi potrebam današnjega časa. V ta namen koncil določa sle-

deče reforme. Najprej uporaba domačega jezika pri delitvi zakramentov in zakramentalov v čim večji meri. Določitev tega spada v pristojnost krajevnih škofovskih konferenc v skladu s čl. 36. To je pri nas Slovincih že več kot 30 let v navadi.

Poleg tega daje istim krajevnim cerkvenim oblastem tudi pravico, izdelati svoje posebne krajevne obrednike. S tem se oddaljuje od potridentske prakse, ki je stremela po unifikaciji obredov in je tako mnogo lepih starih krajevnih obredov v cerkvah propadlo. Ti krajevni obredniki pa naj bi upoštevali dejstvo, da domači jezik še ne odstrani vseh težav in bo zato še vedno potrebno dodati posebna pastoralna navodila, da bo delitev zakramentov res dosegla ves svoj učinek. Taka navodila so bila že sedaj, posebno v rimskem obredniku, le da smo jih duhovniki večkrat premalo izpolnjevali. (Prim. Smolik: Pripombe k Liturgični konstituciji, str. 31.)

Konstitucija uvaja znova katehumenat, pripravo odraslih na krst v smislu dekreta s 16. aprilom 1962. Je pač izrazit odraz novih razmer, ko skoraj ni več dežele na svetu, kjer ne bi katoličani živeli med odraslimi pogani.

Zelo pomemben je čl. 65, ki govori o možnosti vključevanja poganskih sestavin v katoliško liturgijo. Tako je dano vsem narodom, ki vstopajo v Cerkve, da se izražajo v liturgiji na svoj način in tako obogatijo liturgijo z bogastvom svojih tradicij. Spet se Cerkve s tem vrača k svoji prvotni praksi, ko je z novimi narodi in z njihovimi navadami, ki jih je sprejela in pokristjanila, ustvarila, kar danes imenujemo

krščanska kultura. Pozneje pa se je na to pozabilo in sta imela npr. že sv. Ciril in Metod težave. Še bolj pa pozneje na Kitajskem misijonarji, ki so videli preko okostenele prakse svojih časov. Vse to je brez dvoma povzročilo Cerкви in narodom zelo veliko škode, ki se morda nikdar ne bo dala popraviti. Sedaj vendar postaja tudi v tem oziru nova pomlad. (Prim.: Liturgia reformada, str. 90.)

Tem splošnim načelom o zakramentih in zakramentalih sledijo navodila za posamezne zakramente.

Krst

Pri vsakem zakramentu, tako seveda tudi pri krstnem obredu so potrebne gotove spremembe, da bodo bolj odgovarjale zahtevam naših časov. Pri teh spremembah je treba že računati z uvedbo katehumenata, priprave odraslih na krst. In da bo čim bolj vidna zveza z evharistijo, naj se vključi v misal posebna krstna maša, pri kateri bo novokrščanec prejel tudi sv. obhajilo pod obema podobama kot v prvih stoletjih krščanstva.

Pa tudi krstni obred otrok potrebuje spremembe, ker sedaj veljavni obred nima prav nič otroškega. Je samo okrajšani krstni obred odraslih. Na to spominjajo razna vprašanja, ki jih stavlja duhovnik krščencu, ko otrok dejansko še ni zmožen ne razumevati, ne odgovarjati. Vse to storijo sedaj v otrokovem imenu njegovi botri. To bo moral upoštevati prenovljeni obred, pa tudi bo moral poudarjati dolžnosti, ki jih starši in botri z otrokovim krstom sprejmejo.

Vsi duhovniki vemo, kakšno zmedo povzroča med verniki obred, ki naj popolni to, kar se je pri krstu v sili opustilo. Kolikokrat se potem ne najdejo v krstnih knjigah vpisani krsti v sili, kar povzroča večkrat ženinom in nevestam nepotrebne resne sitnosti in skrbi. Zato konstitucija naroča, naj se za take primere krsta v sili izdela drug obred, iz katerega bo razvidno z vso jasnostjo in določnostjo, da je krst v sili pravi zakrament, po katerem je bil otrok sprejet v Cerkev.

Poleg tega naj se pripravi nov obred, po katerem bo razvidno, da je nekatoliški kristjan bil s svojim vstopom v katoliško Cerkev sprejet v občestvo Cerkve.

Birma

Pri birmanskem obredu hoče posebno poudariti tesno zvezo celotne iniciacije kristjana v Cerkev. To iniciacijo izvršijo krst, birma in obhajilo. Zato je po eni strani zelo na mestu, da se pred podelitvijo birme obnovijo krstne obljube, po drugi strani pa, da se birma deli po možnosti med sveto mašo, najboljše pred darovanjem. Tako bo vera maše zaključni obred birme. Pa tudi sicer naj bi birmi sledila maša, da bi birmanci mogli pri njej prejeti sv. obhajilo. Na ta način bo birma zopet dobila svoje vzvišeno mesto, ki ji gre in ne nekaj le preveč zunanjega.

Spoved

Zelo kratko govori konstitucija o spovednem obredu. Na vsak način hoče tudi pri tem velikem zakramentu doseči več razumevanja. Ne daje pa po-

drobnih navodil, kako. Nekateri mislijo, da z odvezo v domačem jeziku, ker spovedanec končno mora vedeti, kaj spovednik nad njim moli. Drugi mislijo na skupne spokorne liturgije in večjo uporabo spokornega postnega časa.

Maziljenje bolnikov

Pri maziljenju bolnikov poudarja najprej, da ni namenjen samo za umirajoče kot še vedno večina vernikov misli, ampak je važen tudi zdravilni pomen tega zakramenta. Zato je prav, da ga kristjan prejme, ko pričjenja zanj resna nevarnost; to zaradi bolezni ali zaradi starosti. O zdravilnem učinku tega zakramenta govorijo molitve njegovega obreda, kar torej ni nekaj samo postranskega pri tem zakramentu. Ljudje in tudi duhovniki smo pa na to večkrat nekam pozabili in ljudem premalo razlagali.

Poleg tega hoče konstitucija vpejljati nekak neprekinjen obred previdevanja po logičnem vrstnem redu; najprej spoved, potem maziljenje in končno obhajilo, kar je bilo že doslej vpejljano v nekaterih škofijah. Rimski obred pa ima sledeči red: spoved, obhajilo, maziljenje.

K reformi zakramenta maziljenja bolnikov spadajo tudi nekatere spremembe v obredu samem tega zakramenta. Te naj upoštevajo dejansko stanje bolnika. Ni vseeno, če bolnik že umira. V tem primeru molitve za zdravje nimajo pravega smisla, skoraj zvenijo kot poroga. Drugače pa naj se deli, ko naj ta zakrament zaradi stanja bolnika poudari bolj svoj zdravilni značaj.

Vidimo, da reforma hoče računati z

dejanskim stanjem in dati obredom več prožnosti in možnosti za prilagoditev.

Mašniško posvečenje

Tudi mašniško posvečenje naj se spravi bolj v sklad s sodobnim čutenjem. Posebnih navodil konstitucija o tem ne daje, razen, da morejo škofje posvečevalci rabiti v nagovoru domači jezik. Dejansko pa že, vsaj v nekaterih škofijah, celotni obred posvečevanja novih mašnikov vršijo v domačem jeziku. Konstitucija tudi določa, da morejo pri posvečevanju škofov sodelovati vsi navzoči škofje, in ne samo trije, kot je bila doslej navada. S tem se Cerkev vrača k svoji prvotni praksi. S tem je tudi bolj poudarjen kolegialni značaj škofov.

Poroka

Precej več se konstitucija zadrži pri poročnem obredu. V rimskem obredu je preveč poudarjen juridični značaj zakona, pogodba med možem in ženo. Posebno skrbi, da bi bil zakon res veljavno sklenjen v skladu z vsemi predpisi cerkvenega prava. Na druge strani zakona pa se ta obred razmeroma malo ozira. Zato želi konstitucija, da naj se ta obred obogati tako, da bo bolj izražen zakramentalni značaj zakona, mističnosti, ki jih deli. Prav tako naj izražajo bolj jasno dolžnosti poročencev.

Že doslej je bil poročni obred v raznih krajih različen. Te posebnosti naj se ohranijo. Krajevnim cerkvenim oblastem daje pravico izdelati za svoje pokrajine poseben obred v skladu s krajevnimi navadami in posebnostmi. Seveda morajo tudi v ta obred vključiti

privoljenje poročencev, ki si ga dasta v pričujočnosti pristojnega duhovnika.

Konstitucija zelo poudarja, naj se izvrši poročni obred med mašo, po evangeliju in pridigi in pred molitvijo za vse potrebe. Blagoslovna molitev nad nevesto naj se primerno spremeni, da bo bolj poudarjena enakost obeh poročencev, da je odgovornost za zvestobo med zakoncema enakomerno razdeljena med možem in ženo. Kar vse je bolj v skladu s sodobnim pojmovanjem zakona.

V primerih, da se zakon sklepa brez poročne maše, zahteva konstitucija, naj se vendarle tudi pri takem poročnem obredu bereta berilo in evangelij poročne maše in naj se vedno podeli tudi poročni blagoslov, kar doslej izven maše ni bilo v navadi. Na vsak način hoče dati poroki večji duhovni poudarek, ki se danes pri porokah brez maše, posebno v mestih, bolj malo občuti.

Zakramentali

Ko da konstitucija glavne smernice za obnovo zakramentalne liturgije, pōsveti nekaj besed tudi zakramentalom, posebno blagoslovom. Tudi tu so potrebne nekatere spremembe. Po eni strani bi bilo prav odpraviti nekatere blagoslove, ki za današnjega človeka nimajo več pomena, po drugi pa je treba uvesti nove blagoslove za stvari, ki jih je zamislil današnji človek in mu služijo, da bo tako dana možnost, da se po njih posveča celotno človeško udejstvovanje. Da bo prejemanje zakramentalov res zavestno in dejavno, je spet zelo koristno, da se delijo v domačem

jeziku in da je dana možnost, da jih razen nekaj izjem, more deliti vsak duhovnik. Konstitucija omenja tudi misel, da naj se za podelitev vsaj nekaterih zakramentalov pooblastijo tudi laiki. Kar je samo v skladu z resnico o splošnem duhovništvu vseh krščenih.

Pogrebni obred

Za kristjana je smrt njegova velika noč. Kristjan umrje, da bo vstal za nebeško slavo. To verovanje mora izražati tudi pogrebni obred. Dosedanje pogrebne molitve so preveč polne žalosti, skoraj brezupne. Prenovljeni obred bo moral vse bolj izražati krščansko upanje, polno velikonočnega značaja.

Konstitucija zopet daje več mesta tudi pri pogrebnih obredih krajevnim navadam različnih narodov. Celó barva sama bo mogla biti bolj v skladu z različnimi navadami. Npr. na Vzhodu črna barva nikakor ne odgovarja njihovim pogrebnim navadam.

Končno govori konstitucija še o pogrebu otrok, ki tudi potrebuje nekaterih prilagoditev našim časom. Če je pogreb odraslih preveč turoben, je pa morda pogrebni obred otrok le preveč poln veselja. Treba bo bolj upoštevati čustvovanje staršev, ki jih je smrt malega bitja zelo prizadela. (Prim.: Liturgia reformada, str. 194.)

Pogreb otrok naj ima tudi svojo posebno mašo, kar doslej ni bilo v navadi. To bo treba šele prirediti, ker od doslej običajnih nobena ne odgovarja tem primerom.

Boris Koman

Zaplemba: dokaz verske svobode?

Kardinal Šeper je na tajnem konzistoriju v Rimu prejel s kardinalskim klobukov tudi vso pripadajočo opremo, ki si je v Jugoslaviji ne bi mogel omisliti. Slovesnosti konzistorija se je udeležil tudi novi pomožni zagrebški škof Kuharić, ki se je vrnil potem takoj domov, dočim je kardinal Šeper ostal še v Rimu. Škof Kuharić je vzel s seboj tudi vso prtljago novega kardinala, da bi ga s tem razbremenil pri povratku. Ko je škof Kuharić prišel na mejo, so mu carinske oblasti vso kardinalovo opremo zaplenile in zaman se je trudil, da bi carinikom dokazal neporabnost vsega za kake druge namene. Oblasti so bile nepopustljive in sedaj je v teku postopek o pritožbi cerkvenih oblasti, ki žele vrnitev vseh znakov kardinalske časti.

Inozemske agencije so o incidentu mnogo pisale, ker so prav tiste dni režimski listi pisali, kako si jugoslovanska vlada želi izboljšanja odnosov s sv. stolico. Pri tem so tuje agencije podčrtavale okolnost, da je jugoslovanski ambasador pri italijanski vladi Vejvoda priredil slovesno kosilo na čast novemu kardinalu Šeperju. Ko je kardinala nazdravil, je Vejvoda izrecno poudaril, da bo imenovanje Šeperja za kardinala obogatilo stike med jugoslo-

vansko vlado in Vatikanom. Med gosti je bil tudi msgr. Agostino Casaroli, državni podtajnik v Vatikanu in vodja vseh delegacij, ki se sedaj pogajajo z vladami za železno zaveso za ureditev odnosov s sv. stolico.

Nekaj dni po banketu se je kardinal Šeper vračal v Zagreb, pa so mu v Sežani zaplenili vse nabožne predmete in verske knjige, ki jih je vozil s seboj. Dogodek so spet komentirale agencije v svetovnem tisku, nakar so se carinske oblasti opravičile in zaplenjene predmete vrnile.

Kardinalu Šeperju je bilo zelo hudo zaradi zaplembe, ker so mu vzeli vse, kar je prejel kot posebno darilo papeža Pavla VI. Med vojsko je namreč italijanski vojak iz zagrebške stolnice ukra del zelo dragocen zgodovinski mašni plašč. Ko je bil papež še nadškof Montini, je v Cremini v Lombardiji v cerkvi odkril ukradeni plašč in ga dobil v Vatikan, ko je postal papež. Po izročitvi kardinalskega klobuka je papež vrnil ukradeni plašč nadškofu Šeperju in dodal tudi plašč, ki ga je kardinal Šeper hotel darovati cerkvi v Cremini kot povračilo za najdeni plašč. — Nazadnje pa so cariniki v Sežani zaplenili oba plašča.

OB LETU

Zgodnja jesen je prišla v dolino. Prinesla je sadove polja, gozd je začel žareti v tisočerih barvah, sonce igra z oblaki prečudovito igro svetlobe in senc, lahni jesenski vetrovi, ki se razposajeno lovijo ob mejah, tepejo ob oglih, tekmujejo po napol praznih poljih, dopolnjujejo s svojo skrivnostno pesmijo harmonijo jeseni.

Vse je videti tako kot včasih, pa vendar ni.

Kar je zakrila bujna pomlad s svojim zelenjem in zatajilo sončno poletje s svojim cvetjem, je zopet razgalila jesen.

Podrte hiše, ožgani zidovi, od granaat raztreskano drevje, človeški okostnjaki, ki jih ljudje pogosteje najdevajo po temnih gozdnih tokavah, spet glasno vpijejo o grozotah in trpljenju preteklih let, ki ga še zdaj noče biti konec.

Še vedno rezgetajo strojnice v tihih nočeh, smrtni kriki nedolžnih žrtev odmevajo v samotnih teminah gozdov. Groza sije ljudem iz oči, pa se nihče ne upa ziniti besede. Opričniki novega reda, zatiranja in smrti trdo hodijo po deželi ter zvesto strežejo na besedo, pogled in korak.

Velikega petka noče biti konec.

Na Velikih njivah orje Jakel za ozimino.

Sam je, niti poganjača nima. Trudno se sklanja na plugovo ročico, živina počasi vleče.

Delo mu poraja misel, misel spomin, spomin bolečino.

Kaj, kako je bilo vse drugače pred leti osorej! Lemež je črtal ravno brazdo za komolec globoko, najstarejši se je vpiral v plug, da je zemlja jokala, fantje so branali, da se je smejal oko, ko jih je gledal.

Fantje! Vsaka misel se mu povrača nanje.

Ko orje, mu je, kot bi oral po njihovih grobovih, ko kosi, mu daje padajoča trava privid njihove smrti: tako nekako, kot trava pod koso, so morali padati in umirati, ko jih je kosila strojnica. Še v kruhu, ki ga je iz letošnjega pridelka, se mu zdi, je njihova kri.

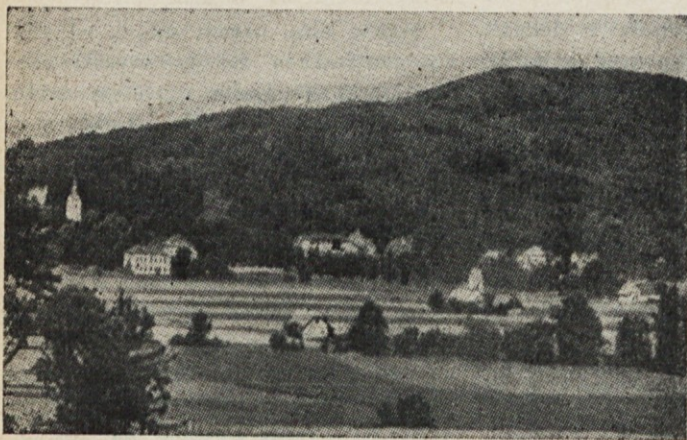
O, ljubi Bog, pet jih je imel. Kot hrastje v polju so bili, kot ravni mecesni v gori.

Sedaj je sam.

Tri so lani pogoltnile jame v Rogu, eden iz tujine hrepeni po domačih njivah in gozdovih, za najmlajšim, ki so ga pozimi iztrgali materi iz rok in odgnali od doma, je izginila vsaka sled.

Doma je hladno in mirno ko v grobu. Žena, mati, živi bolj v svetu mrtvih. Molče opravlja svoja dela v hiši, le ustnice se ji pregibljejo v neprestani molitvi. Ponoči jo včasih sliši, kako se v snu pogovarja s svojimi mrtvimi otroki. O, kako ga boli, ko jo gleda vso strto v njenem trpljenju, kako ugaša v njej življenje. Pa ne more najti besede, da bi jo tolažil, ko bi sam najraje umrl od bridkosti.

Odkar je nehala jokati, ker ji je zmanjkalo solz, je postalo čisto tiho. Molk, grozotni molk, gleda iz vseh kotov, iz vseh sob, da ga zazebe v duši in

Vetrinje —
kraj
žalostnega
spomina

bi najraje zdivjal. Kot da je večer mrlič v hiši.

Ne vzdrži doma. Je prehudo. Mora ven na polje, v gozd, kamorkoli, samo doma ne, kjer dotiki otrok posvečajo najmanjšo stvar.

Otroci! Ko so bili majhni, jih je ujčkal, nosil v naročju, gledal v njihove svetle, nedolžne očke, pustil, da so vlekli za brke, ušesa, lase. Delal jim je igračke, če so ga prosili in če je utegnil: konjičke, biče, majhne vozove in sto drugih stvari.

Ko so bili malo večji, so šli v šolo, pasli in počasi jih je uvajal — v gospodarstvo: kako ravnati z živino, saditi in sejati, kakšna je zemlja in kaj ji je treba dati, da bo več vrščala, kako moraš ravnati z gozdom; in sam ni vedel kdaj so dorastli, mu vzeli delo iz rok, ter ga izpraševali le za ukaz in nasvet.

Sedaj jih ni več, padli so za vero, ki jim jo je vcepila mati, umrli za poštenje in zemljo, ki jih ju je učila ljubit.

Koncu njive je postavil križ in križanega v spomin njihove žrtve. Kolikokrat se je že zatekel tja, da bi dobil tolažbo in pomiril vihar, ki je besnel v njem.

Ko so župnika med zmerjanjem in pljuvanjem gnali iz vasi, ga psovali z izdajalcem, ko je moral gledati, kako satansko so kvarili mladež in ji trgali Boga iz src, ob tisoč krivicah, ki jih je že moral molče prenesti, mu je zavrelo v prsih nekaj, čemur sam ni vedel imena. Saj se ne boji smrti in vzeli so mu vse, za kar je živel. Samo odrešila bi ga trpljenja.

Toda nekaj ga je zmeraj ustavilo. Ali je bila to misel na Boga ali njegov zakon, ali navezanost na zemljo, sveto dediščino njegovega rodu, ki jo mora ohraniti za onega, ki še živi in upa, da ga bo videl, ali pogled na mladino, ki drvi v lastno pogubo. Mora vzdržati! S svojim delom in trpljenjem reševati, kar se še rešiti da.

Živina trudoma vleče, slabo orana brazda se mu vsipa pod noge. Pa skoraj ne opazi. Predaleč v trpljenje ga je zaneslo premišljevanje in preveč boli.

Prioral je do križa. Živina čaka, da bo obrnil; pa ne obrne. Iz trpljenja se mu je porodila molitev in prošnja. Poklekne h križu, se ga oklene z obema rokama in iz trpeče duše mu vro besede: „Gospod, ti veš vse! Ti, ki si več trpel kot mi, veš zakaj trpimo. Ne bom več tožil in godrnjal. Udari še če se ti zdi potrebno, da bo mera polna in žalitev potolažena. Toda eno te prosim, ne pusti, da bi te preklinjal rod, ki vstaja! Ne daj, da bi s svojo kletvijo klical nase in na to zemljo tvojo jezo. Usmili se! Ne dopusti, da bi moral svoj blagoslov, ki si ga doslej pošiljal na ta polja spremeniti v prekletstvo! Usmili se nas! Zaradi krvi, ki je bila prelita, zaradi nedolžnih, ki so trpeli in trpijo, zaradi otrok, ki jih ljubiš, pa te bodo sovražili, če boš dopustil, da bo satan gospodaril...“

Zazrl se je v trpeči obraz Križanega in v razbolelo srce mu je prišla nova tolažba.

Ko je zaoral novo brazdo mu je bilo, kot da jo Križani molče blagoslavlja.

Ilc Anton

SVETA REŠNJA KRI

Križ, v katerega so bile
uprte oči papeža Janeza
XXIII. pred smrtjo

Mesec julij posvečuje Cerkev češčenju svete Rešnje Krvi, s katero nas je božji Zveličar na križu odkupil in odrešil: „Veste, da niste odkupljeni z minljivimi rečmi, s srebrom in zlatom, marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta“ (1 Petr 1, 19).

Bog, ki je od vekomaj predvidel človekov greh, je tudi od vekomaj določil način našega odrešenja in to se je moralo izvršiti po Kristusovi krvi, kar je nam neumljiva skrivnost božjih sklepov.

Češčenje svete Rešnje Krvi je v svojem bistvu združeno s češčenjem svetega Rešnjega Telesa in presvetega Jezusovega Srca. Sveti apostoli Peter, Pavel in Janez pogosto govore o predragoceni Krvi božjega Odrešenika v svojih navdihnjenih spisih. S svetim spoštovanjem in globoko hvaležnostjo slavijo sveto Rešnjo Kri kot ceno našega odrešenja. Lahko torej trdimo, da je češčenje svete Rešnje Krvi tako staro kot krščanstvo samo. Poseben praznik v čast predragoceni Krvi našega Gospoda Je-

zusa Kristusa pa je vpeljal v cerkveno bogoslužje šele papež Pij IX., ko se je po revoluciji leta 1848 iz Gaete na nepeljskem ozemlju spet srečno vrnil v Rim. Hotel se je s tem praznikom zahvaliti Jezusu za milost srečne rešitve pred nasilnimi uporniki, obenem pa poudariti, da je sveta Rešnja Kri ne samo enkratna cena našega odrešenja, ampak neizčrpni, v svetem Rešnjem Telesu vedno izvirajoči studenec vseh milosti, za vse čase in za vse ljudi. Praznik se je v začetku obhajal prvo nedeljo v juliju, zdaj pa se praznuje prvi dan meseca julija, ki je ves posvečen tej sveti skrivnosti.

Leta 1960 je papež Janez XXIII. odobril in vsej Cerkvi v molitev priporočil posebne litanije v čast predragoceni Krvi Jezusovi, kjer se ta proslavlja kot zmagovalka hudobnih duhov, srčnost mučencev, moč spoznavalcev, trdnost preskušanim, tolažba jokajočim, upanje spokornim, uteha umirajočim, poroštvo večnega življenja, rešitev duš iz vic...

Utemeljenost te pobožnosti

Sveta Rešnja Kri je v svojem bistvu samo življenje Jezusa Kristusa, saj je kri življenjski element. Ko je bil spočet od Svetega Duha v čistem telesu Device Marije, si je iz njene deviške krvi privzel svojo kri; rojen jo je črpal iz njenih deviških prsi in jo dorastel množil in krepil s potrebno hrano, kakor vsako živo bitje. Njegova kri je vzdrževala njegovo človeško življenje in je zato bistveni del njegove človeške narave, ki je zaradi združenja z drugo

božjo osebo vsa in v vseh svojih delih vredna božjega češčenja.

Božji Sin se je zato učlovečil, da bi za naše odrešenje trpel in umrl. Njegova sveta Kri je morala biti po večnem božjem sklepu za nas prelita. S hvaležnim in ljubečim srcem se moramo s sveto Cerkvijo spominjati vseh onih dogodkov in postaj iz Jezusovega življenja, ko se je to zgodilo. Že pri obrezovanju, osmi dan po rojstvu, je pretil prve kaplje. Pravo darovanje pa je dovršil v času svojega trpljenja in smrti. Tedaj je na Oljski gori v smrtnem boju potil za nas krvavi pot, potem pa je svojo kri v potokih prelival pri bičanju in kronanju s trnjem, na križevem potu in slednjič na križu, kjer je pretil vso, do zadnje kaplje, ki je pri tekle že mrtvemu iz predrte strani.

Vsaka kaplja Jezusove krvi ima neskončno vrednost in prav je rečeno, da bi ena sama zadostovala za odrešenje vsega sveta in nešteto svetov. Čeprav pa bi za odrešenje sveta zadostovala ena sama kaplja njegove krvi, jo je vendar pretil v vsej obilnosti, do popolne izčrpanosti. Je v tem dokaz njegove neizmerne ljubezni do naših duš, obenem pa tudi priča strahote greha, ki je zanj božja pravičnost zahtevala tako strašno zadoščanje.

S češčenjem presvete Rešnje Krvi častimo torej Jezusa samega, njegovo velikodušno in nesebično ljubezen, podobno kakor v pobožnosti do svetega Rešnjega Telesa in njegovega Srca.

Nekaj pojasnil

V svojem trpljenju in smrti je Jezus razlil svojo kri po vseh postajah,

od Oljske gore do Kalvarije. Kaj se je s to krvjo nedolžnega božjega Jag-njeta zgodilo? Je li mogoče, da bi se bila kakšna kapljica predragocene Krvi izgubila?

Teologi o tem razmišljajo in pravi-jo: Med trpljenjem je vsa Jezusova kri, naj je bila razlita kjerkoli, ostala zdru-žena z njegovo božjo osebo, kakor se je zgodilo po smrti z njegovim telesom. Bila je zato vredna božjega češčenja, čeprav se ljudje, ki so jo prelivali in v prah teptali, tega niso zavedali; ča-stili in molili pa so jo nevidni božji an-geli. Ob vstajenju je Jezus združil svo-je telo s svojo dušo, za ta veličastni ve-likonočni čudež so angeli zbrali njegovo kri, ki je zopet napolnila njegovo sve-to telo. Nekaj pa jo je Jezus pustil na zemlji v tolažbo svoje matere in v sre-čo svoje Cerkve, ki časti v njej svoj dragoceni zaklad: so to sledovi Jezu-sove krvi na potnem prtu svete Vero-nike, na mrtvaškem prtu, v katerega je bilo zavito njegovo telo v grobu, kap-lje krvi, ki so se zlepile z lesom križa, z žebli, s sulico, s trnjevo krono. Vsa ta sveta kri, ki ni bila zbrana po vsta-lem Zveličarju, pa seveda tudi ni več združena z njegovo božjo osebo in se zato tudi ne more več imenovati pre-dragocena Kri. Izgubila je pravico do božjega češčenja in je ostala v sveti Cerkvi le kot dragocena relikvija, ki je pa že ne smemo več moliti kot kri Si-na božjega, ker ne tvori več del njego-vega življenja.

Kako pa je s čudežno sveto Krvjo, ki se je pokazala ob določenih izrednih dogodkih: sveta hostija začne krvaveti v rokah domačega duhovnika; krvavi

v rokah nevernikov, ki jo onečaščajo; se prikaže na podobah Križanega in po-dobno? Ta čudežna sveta Kri, ki jo kr-ščansko ljudstvo na mnogih krajih z veliko pobožnostjo časti, ni predragoce-na Kri Kristusova, ker ni nikoli bivala v njem. Tudi ni podobna sveti Krvi, ki jo je Jezus po svojem vstajenju pustil na zemlji, zakaj ta je bila preje zares del njegovega življenja. Je pač le ču-dežna sveta Kri, sad božje vsemogočno-sti, pravice in ljubezni, velika in sveta relikvija, vredna našega vernega češče-nja, ki se ji pa ne sme izkazovati bož-jeja češčenja, katero gre samo Bogu.

Kje je zdaj sveta Rešnja Kri

Najprej v nebesih, kjer naš Zveličar uživa svojo zaslužno slavo, sedeč na desnici Boga Očeta. Tam je njegova sveta Kri zbrana v njegovem Srcu in se preliva in za večno oživlja njegovo sveto telo. Je predmet neskončnega češčenja, hvaležnosti in ljubezni njegove Matere in vseh nebeških angelov in svetnikov.

Resnična sveta Rešnja Kri pa je tu-di v zakramentu svetega Rešnjega Te-lesa. Pri vsaki sveti maši spreminja duhovnik kruh v Jezusovo telo in vino v Jezusovo kri. Živi, poveljani Jezus obnavlja na naših oltarjih na skrivno-sten način svojo daritev na križu za od-rešenje sveta. Tako pod podobo kruha kot pod podobo vina je Jezus pričujoč ves in popolnoma, z dušo in telesom, s krvjo in mesom, kot pravi Bog in člo-vek, isti, ki živi in kraljuje v nebesih. Tu se nam odkriva vsa neskončna vred-nost in veličina svete maše, kakor tudi

nepopisna sreča in milost vrednega svetega obhajila, v katerem se z Jezusom združujemo v resnično življenjsko skupnost, da se njegova sveta Kri v nas preliva, nas očiščuje in posvečuje, kakor moli Cerkev v litanijah: Kri Kristusova, v svetem Rešnjem Telesu kopel in pijača — zveličaj nas.

Ker se sveta maša daruje za nas in mrtve, sega zveličavna moč svete Rešnje Krvi tudi v vice. Lepo izraža to verno gledanje in zaupanje v moč svetega mašne daritve znana slika, na kateri je videti ob mašniku pri oltarju božje angele, kako zlivajo sveto Rešnjo Kri na duše, v vicah se očiščujejoče.

Sveta Rešnja Kri — vedno odrešujoča

V nebesih je sveta Rešnja Kri Jezusovo življenje, njegova ljubezen, njegova sreča. Tam uživa v njegovem presvetem Srcu in telesu svoj mir, čeprav ne naha neprenehoma prositi Očeta za naše zveličanje.

Na zemlji pa se zdi, kakor da čas njenega blaženega pokoja še ni prišel. Nепrestano se preliva za sveto Cerkev, za spreobrnjenje grešnikov, za mir in srečo človeškega rodu. Kakor некоč v judovski deželi, so grešniki poseben predmet Jezusove odrešilne skrbi in ljubezni. In kakor je некоč na Kalvariji pretil svojo kri za vse ljudi, vseh časov in narodov, tako tudi zdaj nikogar ne izključi iz zveličavnega vpliva svoje Rešnje Krvi. Samo tistim njegova Kri ne bo v zveličanje, ki njeno zveličavno moč zavestno in trdovratno zavračajo in to do zadnjega diha.

Kraljestvo svete Rešnje Krvi na zemlji je sveta Cerkev. Ona hrani in upravlja svete zakramente, s katerimi očiščuje in posvečuje svoje vernike. Sveti zakramenti so studenci zveličavnih milosti, po njih izvršuje sveta Rešnja Kri svoje odrešilno in zveličavno poslanstvo. Delovanje svete Rešnje Krvi je vesoljno in neomejeno. Ljudje sami smo tisti, ki jo v njeni zveličavni dejavnosti često omejujemo in oviramo. Silno velik je dar svobodne volje, ki nam ga je Bog zaupal, a je tudi silno usoden. Človek se lahko ustavlja Bogu do zadnjega in stalno življenje v grehu ga potrjuje na tej usodni poti upornosti in pogube.

Pomen tega češčenja

Kakor v vseh časih je tudi v naših boj za zveličanje težak, morda posebno težak. Po svetu se širi brezboštvo in mu s strašno organizacijo in močjo hoče zavladati. Človek, velik v zunanjih uspehih, se odreka Bogu in njegovemu vodstvu. Sam hoče biti bog in gospodar vsega, popolnoma prost in neodvisen. Ne veruje v nič razen v naravni svet in njegove sile. Ne potrebuje ne odrešnje ne njegovih milosti, ki nam jih je Jezus zaslužil. Sam se hoče rešiti iz vseh težav, z lastnimi močmi hoče razrešiti vse probleme življenja in končno ustvariti zemeljski raj. Nobena razočaranja ga ne izmodrijo; zaverovan v svoj razum in v svojo moč gradi fanatično svojo negotovo bodočnost.

Češčenje svete Rešnje Krvi je tu resnično odrešilno zdravilno sredstvo. Govori nam o Bogu in njegovih na-

črtih, o naši odvisnosti od Boga, o božjem življenju, o Odrašeniku in odrešenju, o našem nadnaravnem cilju, ki ga moremo doseči le z božjo milostjo, katero nam je zaslužil Kristus s svojo krvjo. Vse premišljevanje o sveti Rešnji Krvni nam vedno znova poudarja božje načelo, da Bog daje svojo milost le ponižnim, medtem ko se prevzetnim ustavlja in jih zavrača.

Naši materialistični časi so tudi pozabili na nujnost žrtve in samozataje. Vse je usmerjeno le v uživanje in v tostransko srečo. Posvetna čast in slava, bogastvo in čutno veselje — to so najvišji cilji nepreglednih množic, prav kot pravi sveti Janez: „Vse, kar je na

svetu, je poželjenje mesa, poželjenje oči in napuh življenja“ (1 Jan 2, 16).

Češčenje svete Rešnje Krvni pa nam kliče v spomin Jezusovo žrtev polno življenje, njegovo bridko smrt, njegove opomine k pokori, samozataji, k ljubezni do križa. V nekem oziru velja za vse in za vsakega apostola beseda, da brez preliivanja krvi ni odpusčenja grehov (Hebr 9, 22). Vsaka žrtev, vsaka odpoved, vsaka bridkost je tako preliivanje krvi. In le tako, po mnogih stiskah moremo priti v božje kraljestvo (Apd 14, 23).

Kri Kristusova — zveličaj nas!

Alojzij Košmerlj

Slovenski duhovniki: Janez Lovše, Janez Ogrin, msgr. Cafferata, škof iz San Luisa, Anton Ogrin in Franc Novak

Za dvajsetletnico naše narodne nesreče pričenjamo objavljati znamenito pastirsko pismo, izdano na vsesplošni škofovski konferenci v Zagrebu dne 20. septembra 1945. Med podpisniki so bili: kardinal Stepinac, nadškofa Vovk in Ujčić, škof Tomažič... Pismo je dokument prve vrste.

Prvo pismo v letu 1945

V Kristusu predragi verniki!

Mi, katoliški škofje zbrani na plenarnih konferencah v Zagrebu, sramotimo za svojo pastirsko dolžnost, da s teh konferenc naslovimo nekaj besed na vas, svoje drage vernike.

Po težkih in dolgih letih čakanja je slednjič končana vojna, v kateri je krvavelo človeštvo, kakor v nobeni doslej, kar jih ljudje pomnijo. Njen krvavi bič ni prizanesel niti naši zemlji. Vojne grozote so po večkrat predivjale skozi nekatere kraje naše domovine. Za seboj so pustile opustošenje, pogorišča in solze. Prebivalstvo celih dežel se je razredčilo. Toliko družin razdejanih, tako številne sirote brez staršev zapuščene, toliko mater in žen, očetov in otrok užaloščenih. Skoraj nikogar ni, ki ne bi žaloval za katerim dragim pokojnim. Vsi smo občutili pomanjkanje, lakoto in bolezní, ki redno spremljajo vsako vojno. Še več! Ta svetovna vojna je zadela našo zemljo dvakrat težko. Kravavi boji so se v našo velíko žalost bili med brati po krvi. Bratomorna borba, ki je nekdanj razdvajala ude iste druží-

ne, je nosila še posebno krvave posledice. Vojna opustošenja so zaradi posebnih okoliščin dvojne okupacije po tujih vojskah in notranjih borb dosegle tak razmah, kakor redko v kateri deželi. Zato smo ob vesti, da je vojna v svetu in pri nas na vse zadnje končana, občutili globoko potrebo, da se Vsemogočnemu Bogu zahvalimo, da nas je obvaroval nadaljnega trajanja gorja in bratomornega boja.

Konec vojne nam je prinesel velike in globoke spremembe na vseh življenjskih področjih. Pred našimi očmi izginja tako rekoč vse, kar je nekdanj bilo temelj vsakdanjega življenja. Državna skupnost je dobila novo ime: DEMOKRATSKA FEDERATIVNA JUGOSLAVIJA. Temelji sami njene zakonodaje, na katerih počiva, so popolnoma novi, ona sama pa ne želi imeti mnogo skupnega s preteklostjo. Oblast in sodstvo, šolstvo in gospodarstvo dihajo nov revolucionarni duh.

Ni stvar katoliške Cerkve, predpisovati svojim vernikom, kako naj uredijo svoja politična, narodna in gospo-

darska vprašanja, dokler so le ta v skladu s splošnimi нравnimi načeli, ki vežejo vsakega človeka. Ona se v čisto političnih vprašanjih drži nauka svojega Ustanovitelja: Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega (Mt 22, 21). To načelo izvaja pri vseh narodih in v vseh deželah sveta. Ljubi vse narode z enako ljubeznijo, ker v vsakem človeku gleda brata, ki je odrešen z isto Kristusovo krvjo. Njej je predvsem in nadvse na srcu duhovna blaginja njenih vernikov. Za njo se ona zavzema, za njo skrbi v vseh oblikah državnega in gospodarskega življenja, ki si ga posamezni narodi svobodno izberejo.

Ta skrb za duhovno blaginjo vseh Vas, dragi verniki, nas navdihuje v tem trenutku, ko na Vas naslavljamo prvo pastirsko pismo v Demokratiški Federativni Jugoslaviji. Za to blaginjo mi nosimo pred Bogom veliko odgovornost. V zavesti te odgovornosti želimo, da se povojne težave, ki vladajo po vsem svetu, tudi v naši državi čim prej uredijo. V tej nameri se obračamo na Vas s tem pastirskim pismom.

Slovesna izjava le na papirju

Pred koncem vojnih operacij je Zvezna vlada v Beogradu izdala slovesno izjavo, da bo spoštovala svobodo veroizpovedi in svobodo vesti, kakor tudi zasebno lastnino. Vlada Federalne Hrvatske si je v začetku svojega dela osvojila ta načela, a je tudi dodala, da razmere v katoliški Cerkvi po njenem pojmovanju niso zadovoljive. Mi smo vsi v prvih dneh, ko smo mogli stopiti v stik z novimi državnimi oblastmi, si prizadevali, da bi razložili merodaj-

nim činiteljem potrebe in stališče katoliške Cerkve. Ker je bilo marsikaj, kar je prinesel novi duh v državni upravi, v nasprotju s položajem in pridobljenimi pravicami Cerkve in s tem tudi na škodo duhovne blaginje Vas, dragi verniki, smo opozorili tiste, na katere to spada, da se sporna vprašanja med Cerkvijo in državo rešujejo po medsebojnem sporazumu. V tem smislu smo dobili z najvišjega mesta državne oblasti obljubo, da se bo tako postopalo. Zadnje besedo v vseh vprašanjih, ki skupno zanimajo Cerkev in državo, bo po predpisih cerkvenega ustroja imela Sveta stolica. Ona je vrhovni sodnik v vseh vprašanjih verskega in cerkvenega življenja vseh vernikov. Od časa do časa smo si prizadevali, da pismeno seznanimo merodajne oblasti s stališčem, ki ga je imela katoliška Cerkev do posameznih vprašanj, katere je življenje postavljalo pred nas. Pri tem smo vedno imeli pred očmi duhovno blaginjo vseh.

Razmere so se razvijale v drugo smer

Toda kljub vsej dobri volji in našemu prizadevanju so se razmere razvijale v drugo smer. Ko gledamo ta razvoj razmer in položaj, v katerega je dovedena katoliška Cerkev ter neprecenljive duhovne dobrine milijonov njenih vernikov, čutimo dolžnost, da odkrito navedemo vse težave, vse neugodnosti, v katerih je katoliška Cerkev. Mi vsi postavljamo eno duhovno občestvo, skrivnostno Kristusovo telo: „Kakor imamo namreč v enem telesu mnogo udov, ... tako je množica nas eno telo v Kristusu, posamezni pa med seboj udje.“ (Rimlj 15, 5). In v teh dneh je

tudi na nas naslovljeno ganljivo naročilo apostola narodov Sv. Pavla: „...Da bomo ostali v resnici in bomo v ljubezni naprej rastle k Njemu, ki je glava, Kristus; iz Njega prejema vse telo rast, ko se zлага in sestavlja z vsakršno vezjo medsebojne pomoči, po delovanju, kakršno je primerno vsakemu poedinemu delu, in tako samo sebe zida v ljubezni“. (Ef 4, 16—16).

Kaj takega ne pozna zgodovina

Najprej nas, predragi verniki, žalosti in skrbi boleča in strašna usoda mnogih duhovnih pastirjev vaših duš. Že za časa vojne je padlo veliko število duhovnikov ne toliko v samih vojnih borbah, kolikor zaradi obsodb sedanjih vojnih in civilnih oblasti. Ko so se končale vojaške operacije, niso prenehale obsodbe — smrtne katoliških duhovnikov. Njih število po naših podatkih znaša: 240 mrtvih, 169 v zaporih in taboriščih, 89 pogrešanih, vseh 491. K temu je treba dodati 19 ubitih bogoslovcev, 3 ubite redovniške brate in 4 redovnice. To je število, kakršnega ne pozna zgodovina balkanskih dežel skozi dolga stoletja. Kar pa je najbolj boleče: njim kakor tudi drugim stotinam in tisočem ni bilo dovoljeno, kar je drugače dovoljeno v civiliziranih deželah tudi najhujšim zločincem, da v zadnji uri prejmejo svete zakramente. Sodišča, ki so izrekla to smrtno obsodbo, so vršila svoj postopek kratko in sumarno. Obtoženci največkrat niso vedeli za svojo obtožnico, vse do razprave same. Pogostokrat jim ni bilo omogočeno, da bi se branili tako, kot to zahteva narava vsake razprave, da bi se namreč branili s pomočjo prič in odvetnika.

Lažne obtožbe

Prav tako ima poštena in nepristranska javnost pravico zanikati pri teh smrtnih obsodbah duhovnikov najbolj bistveno lastnost sodnega postopka, namreč pravičnost. Kdor more dokazati, da so toliki na smrt obsojeni katoliški duhovniki zares zločinci, ki zaslužijo smrtno obsodbo. Mar so vsi ti bili morilci? Tako npr. v frančiškanskem samostanu na širokem brijegu, kjer so ubili brez sodnega postopka vse frančiškane, ki so tam bili — 28 po številu —, čeprav nihče od njih niti puške ni vzel v roke, kaj šele, da bi se boril proti narodno-osvobodilni vojski — kakor so bili lažno obtoženi — in čeprav so skoraj vsi bili znani kot nasprotniki fašistične ideologije. Bili so primeri, ko so tisoči vernikov in široke mase naroda zahtevale od oblasti, da jim pustijo duhovnike na svobodo, ter oni jamčijo za njihovo nedolžnost. In vendar so bili obsojeni. Očitno je, da se tako sojenje ni vršilo v imenu naroda in njegove krščanske pravice. Nezdružljivo je namreč s krščanskim čutom pravice, ki je v naših vernikih zelo buden, da se smrtna obsodba izreka zato, ker je nekdo drugačnega političnega prepričanja, drugače pa ni storil nobenega hudodelstva. Zakoni pravice so nad posameznimi političnimi nazori in veljajo enako za vse čase in vse ljudi. V imenu te večne pravice dvigamo svoj glas pred vsemi vami, dragi verniki, v obrambo po krivici obsojenih duhovnikov. Toda ne samo njih, temveč tudi drugih tisočev in tisočev vaših sinov in vaših bratov, ki so, kakor tudi oni, obsojeni na smrt, ne

da bi mogli podati svojo obrambo, kakor jo dovoljuje vsaka kulturna država.

S tem, da jemljemo v zaščito toliko po krivem obsojene duhovnike, nikakor ne mislimo braniti krivcev. Priznamo, da so bili tudi taki duhovniki, ki so se — zapeljani po nacionalno-strankarski strasti — pregrešili zoper sveti zakon krščanske pravice in ljubezni in ki so zaradi tega zaslužili, da odgovarjajo pred sodiščem svetne pravice. Vendar moramo naglasiti, da je število takih duhovnikov manj kot neznatno, in da se težke obdolžitve, ki so se iznašale v tisku in na zborovanjih proti velikemu delu katoliških duhovnikov v Jugoslaviji, morajo uvrstiti pod tendenciozne poizkuse, da se z namernimi lažmi zavede javnost in spravi ob ugled katoliško Cerkev.

Taborišča

Veliko število duhovnikov je po raznih taboriščih in so obsojeni na dolgoletno prisilno delo. Še več, vse do danes je grško-katoliškemu vladiki dr. Janku Schinraku odvzeta svoboda, dočim nam je usoda škofa Carevića neznana. V taboriščih, ki niso prirejena za daljše in človeka vredno bivanje, kjer pogosto nimajo zadosti hrane in najbolj preprostih ležišč, morajo mnogi opravljati posle,

ki ponižujejo njihovo duhovniško dostojanstvo. Pogosto jim ni omogočeno biti pri nedeljski službi božji, čeravno so pogoji za to dani, še manj pa se jim dovoljuje, da sami darujejo sveto mašo, četudi bi bilo to v veliko tolažbo in duhovno korist ne samo njim, temveč tudi številnim drugim, ki so zaprti. Niti oni niso imeli možnosti, da bi se branili in dokazali svojo nedolžnost. Vsa njihova krivda je v tem, da so morda politično drugače mislili, kot mislijo tisti, ki so jih obsodili. Za mnoge duhovnike pa, ki so jih odpeljali organi oblasti, danes ne vemo kje so. Ne pomaga nobeno povpraševanje ne poizvedovanje. Izgubila se je za njimi vsaka sled.

Tako velika izguba duhovnikov se zelo občuti v dušnem pastirstvu. Številne župnije nimajo svojih duhovnikov. Zaradi tega peša versko življenje vernikov, ki so v novih razmerah izpostavljeni velikim verskim in duhovnim nevarnostim. Duhovščino napadajo po časnikih, obramba pa je nemogoča. Medtem ko je po zakonu dovoljeno podvreči kritiki delo verskih služabnikov, se odvzema duhovnikom vsaka praktična možnost, da bi se v časnikih branili.

(Se bo nadaljevalo)

Katoliški škofje Jugoslavije

„Končno odkrito izpričujem, da sem videl v brezbožnem komunizmu, popolnoma v smislu enciklike „Divini Redemptoris“ največjo nevarnost za krščanstvo in za krščansko življenje mojega naroda, nevarnost za časno in večno srečo, kakor doslej v tisočtristoletni zgodovini naroda ni nikdar poprej obstojala. Zato sem smatral za svojo nadpastirsko dolžnost, da vernike o resnosti te nevarnosti poučim, jih po poglobitvi verskega življenja in dejanskem navajanju... duhovno utrdim da grozečo težko versko in zvestobno preizkušnjo v vedno bolj verjetno prihajajoči komunistični revoluciji...“ — Škof dr. Rožman, 30. sept. 1946

Iz dnevnika Janeza XXIII

Rajni papež Janez XXIII.
med ubogimi in starimi
ljudmi

Opombe o duhovnem življenju

Leta 1898 je mladi semeniščnik Angel Jožef Roncalli napisal v svoj dnevnik celo vrsto pripomb o razvoju svojega duhovnega življenja. Obžaloval je svoje napake in utrjeval svojo mladeniško voljo z vedno novimi sklepi. Vse to se zelo spleča premišljeva brati.

27. februarja 1898

Čeprav je ta teden prvi teden, odkar sem prišel od duhovnih vaj, sem ga zelo zelo slabo preživel zaradi neprestane raztresenosti v molitvi. Dasi-ravno se mi zdi, da sem si za zbranost prizadeval, vendar ne morem tajiti, da sem bil včasih sam vzrok raztreseno-

sti, ker sem ohranjal malo zbranosti v drugih stvareh. Vsekakor sem preživel en teden nespametno.

Najhuje pa je, da sem se žalostil in se vznemirjal, ko sem zapazil, da sem raztresen, namesto da bi obudil dejanje ponižnosti. Dosti! Bog mi odpusti! Vidim, da mi je hotel odpreti oči, postavil me je na preskušnjo, pokazal mi je, kakšen revček sem. Bog bodi zahvaljen!

Odslej bom bolj zbran. Pomagaj mi, presveta Devica, pomagaj mi, moj angel varuh, pomagaj mi, moj sveti Janez Berchmans! Bog ve, da mu tudi sredi svoje revščine dobro hočem in želim, da bi mu tudi drugi isto hoteli. Naj me

blagoslovi, naj ne bo nejevoljen nad menoj, dasiravno sem grešnik. „Gospod, ti veš, da te ljubim“ (Jn 21, 17).

6. marca (1898), nedelja

Bil sem manj raztresen v molitvah, vendar ne popolnoma in vedno zbran. V teh zadnjih dneh sem malokrat molil zdihljaje in zato nisem bil tako združen z Jezusom kakor prej. Čim bolj napredujem, tem bolj spoznavam, da nazadujem. V prihodnje se bom posebno trudil za zbranost zjutraj in zvečer v spalnici; zmolil bom neizmerno število zdihljajev čez dan, posebno med razvedrilom in učenjem. Med razvedrilom bom manj klepetav in ne bom se da zapeljati nezmerni veselosti. Delal bom tako, da bi Jezus tudi meni mogel reči iste besede, kot jih je rekel sveti Tereziji: „Jaz se imenujem Jezus Terezijin.“ Toda najprej je potrebno, da sem jaz Angel Jezusov. Tako bodi. Sveti Jožef, pomagaj mi in mi daj svojo zbranost! Moj Jezus, usmiljenje!

13. marca (1898), nedelja

Koliko pomanjkljivosti tudi ta teden. V šoli mi je ušla kakšna nekoristna ali neumna beseda; izpraševanje vesti sem zelo na hitro opravil in nisem ohranil dolžne zbranosti takoj zjutraj, ko sem vstal, da bi premišljevanje obrodilo dober sad.

Niti zdihljajev ni bilo zelo mnogo, kakor sem sklenil. Glede teh treh točk bom moral zlasti ta teden biti posebno čuječ. Ne bom se dal zapeljati otožnosti, da bi mislil na sedanje razmere v moji družini; toda kadar mi bo prišla kakšna taka misel, bom dobrega Jezusa prosil, naj ji pomaga, naj ji po-

deli vdanost in odpusti tistim, ki ji povzročajo hudo, da se ne bi nič takega zgodilo, kar bi Boga žalilo.

Vso zadevo bom priporočal Mariji in Jožefu, da bodo spoznali resnico in nedolžnost. Zame je to zelo zelo velika preskušnja. Vsekakor pa, naj se zgodi karkoli, naj bo Bog hvaljen, naj se zgodi njegova presveta volja!

Opomnimo, da je bila družina Roncalli takrat v gospodarskih krizah; bili so na pol najemniki, ust v hiši zelo veliko, zato pa je živeža primanjkovalo.

20. marca (1898), nedelja, mesečna duhovna obnova

Že je pretekel mesec, odkar sem prišel od duhovnih vaj. Na kateri točki sem na poti kreposti? O, jaz revček!

Ko sem opravil splošno izpraševanje vesti o teh preteklih dneh, sem odkril, zaradi česa moram zardeti in se ponižati. Odkril sem, da glede popolnosti vseh mojih dejanj vedno nekaj manjka: odkril sem, da nisem preveč dobro premišljeval, da nisem bil dobro pri sv. maši, ker sem se raztresel, ko sem se komaj dvignil iz postelje, to je med umivanjem; odkril sem, da nisem opravil obiska presv. Rešnjega Telesa s tisto gorečnostjo, ki sem jo skraja čutil; odkril sem, da sem le z majhnim oziroma nikakršnim uspehom opravljal splošno izpraševanje vesti, da sem zašel v raztresenost, zlasti med molitvijo večernic; odkril sem, da sem se dal zapeljati slabi volji, ki jo povzročata vročina; skratka, odkril sem, da sem šele v začetku svojega pota, na katerega sem stopil. Kakšna sramota! Mislim sem si, da moram v tem času že

biti svetnik, pa sem še ubog grešnik kakor skraja.

Zato se moram globoko ponižati in misliti, kako nisem za nobeno rabo. Ponižnost, ponižnost, ponižnost! Vendar moram kljub vsej tej revščini zahvaliti Gospoda, da me ni zapustil, kakor sem zaslužil. Hvala Bogu, še imam voljo delati dobro in s tem moram iti naprej. Toda iti naprej? Treba je znova začeti. Dobro, bom pa znova začel. Kaj hočem? Pojdimo torej naprej: „V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha, pod varstvom Device Marije in blaženega Jožefa!“

Točke, glede katerih moram biti čuječ, so nasprotno tistim pomanjkljivostim, ki sem jih do tu poudarjal. Dovolj! Bomo videli pri prihodnji mesečni duhovni obnovi, kje smo. Medtem pa naj me Bog blagoslovi!

28. marca (1898), ponedeljek

Končno, kaj počenjam s tolikerimi obljubami? Joj, sem že pozabil! Toda če bom tako hodil, bom slabo končal s tem, česar sem se lotil. Še v istih vodah sem. In če iščem vzrok, ga najdem v tem, da se nisem ohranjal vedno v zbranosti.

Zato moje pobožnosti vedno še nečesa žele; skratka, temu premišljevanju, temu obisku, tem večernicam, tem blagoslovljenim večernicam, tem izpraševanjem vesti, temu vsemu vedno nečesa manjka. Lepa je ta, da sem vedno pripravljen drugim priporočati zbranost. Pa kakšna sramota zame!

Jaz, ki bi moral biti za zgled, dovljujem drugim, da hodijo pred mejoj glede vršenja dobrega! Najprej moram sam dejansko skrbeti za zbranost

v vsem. To jutro sem premišljeval o sredstvih, ki mi jih je dal Gospod, da bi me zveličal, in sem odkril, da me mora biti zelo sram.

Naj bo že vendar tega konec! Dodslej sem se vedno igral z Bogom, toda z Bogom se ne smemo igrati. Odslej bom zares delal dobro. Vadil se bom v posebni zbranosti ves dan; ne bom se dal raztresti ob misli na polletne izpite, predvsem pa se bom varoval, da ne bom prestopal splošnih pravil, zlasti ne pravila glede molka.

Združen bom z Jezusom v presv. Rešnjem Telesu, svojim prijateljem in svojo močjo, in vse bom zmogel. Moj Jezus, usmiljenje!

4. aprila (1898), ponedeljek

Zdi se mi, da je ta teden šlo malo bolje, toda ne v vsem; v kakšni stvari sem se dal premagati splošnemu razpoloženju ob času izpitov.

Še mnogo, zares mnogo dela me čaka, zlasti glede zbranosti v molitvah. Moram se žrtvovati in sam sebe prezirati. Te žrtve me v tem svetem tednu prosijo trpeči Jezus. Ali mu jo morem odreči? Ne, Jezus, nikdar ne!

22. aprila (1898), petek

Pretekli je sveti veliki teden, pretekle so tudi počitnice in namesto, da bi kaj izboljšal sem nadaljeval z nazadovanjem. Ali je po tolikerih obljubah mogoče? Dejstvo je, da je bolj ali manj takšno moje stanje. Lepa je ta, da nisem ničesar napisal, kakor sem vztrajno delal vsak osmi dan po duhovnih vajah. In to je trajalo celih osemnajst dni. Moj Jezus usmiljenje!

Ne znam si tega razložiti. Zdi se mi, da čutim v sebi vsaj nekoliko ljubezni do Jezusa, hočem delati dobro, pa vendar zelo slabo opravljam pobožnosti, nikdar nisem s svojo glavo doma, na redke čase izgovorim kakšen zdihljaj. Kdo potem ve, ali bo Gospod zadovoljen s temi počitnicami; jaz sicer nisem tako hudo nezadovoljen, toda pričakoval sem več glede točnosti pri opravljanju pobožnih vaj in večjo natančnost v vsem. V neki stvari pa sem se bolj pregrešil, ker sem se dal zvoditi svojemu značaju, da sem namreč hotel biti modrijan, soditi in striči na vseh straneh. Joj, napuh, napuh, napuh; to je moje staro samoljubje, ki se je pokazalo. To je zadosti, da bom glede prihodnjih počitnic pozoren. Vsekakor je vse prešlo; ne mislim, da bi trpel škodo ob teh počitnicah; bodi zahvaljen, Jezus Kristus! Jutri bom začel drugo polletje. Kakšno veselje!

Gospod je še pripravljen dajati mi toliko milosti meseca maja in junija. Mučijo me skrbi glede družine; toda proč s tem, bodimo pogumni! Vse v Jezusu in za Jezusa, potem pa naj se zgodi, kar se hoče!

1. maja (1898), nedelja

Kako lep dan! Kako rajski dan po tednu ne prevelike gorečnosti, nasprotno, raztresenosti in skoraj mlačnosti! Dobri Jezus mi je tudi to leto podelil milost, da morem opravljati majniško pobožnost; podaril mi je novo predragoceno priložnost, da ga morem bolj ljubiti, s tem da si prizadevam za čiščenje presvete Gospe. V tem mesecu mnogo pričakujem od svoje Matere Ma-

rije; če me bo ona podpirala, se zanesem, da bom napravil kakšen korak naprej. Dveh kreposti bom v prvi vrsti prosil v tem mesecu zase Devico Marijo: prvič: veliko ponižnost, spoznanje samega sebe, to je nezaupanje vase; drugič: veliko ljubezen do Jezusa v presv. Rešnjem Telesu; in te druge milosti bom največkrat prosil tudi za svoje tovariše. Dalje bom Jezusa vedno prosil za veliko pobožnost do njegove in svoje Matere Marije. Tako se bodo moje srce, moje želje in moje molitve sklicevale na Jezusa po Mariji in na Marijo po Jezusu! Sv. Janez Berchmans me bo ta mesec podpiral in prosil zame; na to se zanesem; saj je gojil toliko pobožnost do Marije. Predvsem si bom prizadeval, da bom ohranil kar največjo zbranost, da bom tako mogel čuti nad seboj in polagoma zatreti svoje strasti, zlasti samoljubje. Tankovesten bom v točnem izvrševanju pravil, tako da bom zatajeval svojo voljo. Posebno bom molčal v šoli in ne bom dovolil, da bi mi najmanjša besedica ušla iz ust. Zdihljajev bo brez števila in prizadeval si bom močno vcepiti v zavest drugih to resnico: da je treba iti po Mariji k Jezusu, če hočemo priti k njemu bolj naravnost. Skratka, ves bom Marijin postal, da bom ves Jezusov. V vsem se bom držal tistih pobožnih vaj za mesec maj, ki jih imam zapisane. Ta mesec bom zares tak, kakor sem pri svetih duhovnih vajah sklenil biti. Moj angel varuh pa me bo opozarjal, kadar bom na to pozabil. Jezus in Marija naj me blagoslavljata, me podpirata in mi dasta, kadar bo potrebno, tudi dobro hotenje, in bom svetnik.

15. maja (1898), nedelja, mesečna
duhovna obnova

Čeprav malo vidim, sem vendar mogel v tem mesecu spoznati, da sem poln samega sebe. Še več tega spoznanja pa sem prejel od svojega duhovnega vodičja, ko sem se oglasil pri njem.

Kdo ve, kaj bo iz tega? Dobri Jezus vidi, da nič drugega ne želim, kakor le njemu služiti, in da si prizadevam zadušiti vzgibe samoljubja. In vendar še tolikokrat padem! Morda je Marija zahtevala od mene kaj več, a jaz tega ne opazim, ker je bila moja pobožnost doslej površna in sem zagrešil še mnogo pomanjkljivosti ter mnogokrat bil raztresen v molitvah. Oh, če bi dosegel vsaj resnično zbranost!

Moram jo upati; še petnajst dni je in kakšno stvar upam dobiti. Medtem pa ne bom delal nič drugega kot prosil Jezusa in Marijo, naj me napravita ponižnega, in moj najlepši zdihljaj bo tale: „O tako zelo ponižna Marija, naredi me sebi enakega!“ Ponižnosti bom prosil Jezusa v presv. Rešnjem Telesu, ponižen bom ob nasprotovanjih, ponižen bom do drugih, ponižen bom v mislih: saj tu predvsem padam in tu so angeli padli. Jezus in Marija, vidva vesta, da vaju ljubim.

Moj Jezus usmiljenje!

26. maja (1898), četrtek

V svoje veliko osramočenje moram priznati, da sem malo dobrega naredil v tej binkoštni devetdnevnicu. Če bom tako nadaljeval, bom še tisto malo dobrega uničil, kar sem ga — se mi zdi — skrajja naredil. Ne morem drugega kot ponižati se in zaupati. Sedaj manjkajo še trije dnevi do slovesnega binkoštnega praznika; dobro: opravil bom zadostilno tridnevnicu, ko si bom posebno prizadeval, da bom popoln pri pobožnih vajah in vedno zelo zbran v Bogu in v Mariji s pomočjo kar najbolj pogostih zdihljajev. Posebno bom molil za tiste, ki bodo prejeli svete redove in za spreobrnjenje grešnikov ter za zedinjenje ločenih Cerkva. To bo tudi najlepši način za sklep meseca maja in bo zarja drugega meseca, ki mi je tudi najdražji, to je mesec Jezusovega Srca. V potrdilo vsega tega si bom prizadeval za največjo pazljivost in za največji molk v šoli.

O Marija, le v tebe zaupam, sprejmi moje želje, pošlji mi Svetega Duha, ki naj mi pomaga, da bom spoznal svojo revščino in ljubil Jezusa.

Dr. Filip Žakelj

OB VZNOZJU KRISTUSOVEGA KRIZA

Kdor hoče napredovati v kreposti in milosti, naj vsak dan trpljenje Gospodovo premišluje.

Nobena pobožnost ne vzbudi toliko svetih želja kakor premišljevanje Gospodovega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Sv. Bonaventura

Premišljevanje Kristusovega trpljenja je moja modrost, moja učenost, moje bogastvo in zaklad neskončnega zasluženja.

Sv. Bernard

Učenik, katera je največja zapoved?

Kard. Bea z vodilnim članom protestantskih Cerkva

Ko so farizeji skušali Jezusa, so ga vprašali: „Učenik, katera je največja zapoved v postavi?“ Jezus jim je odgovoril: „Gospod, naš Bog je edini Gospod. Ljubi torej Gospoda, svojega Boga z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem in vso močjo. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Večja od teh ni nobena druga zapoved.“

Dobro razumemo, da je prva in največja dolžnost ljubiti Boga. Bog je najpopolnejše bitje, od Njega smo prejeli vse, kar smo in kar imamo. Zanj smo

ustvarjeni, za Njega živimo. Ves smisel našega življenja je ljubezen do Boga. Ob drugi zapovedi pa se začudimo: Torej zapovedi ljubezni do Boga je enaka zapoved ljubezni do človeka. Ljubezni do raztrganega berača, ki greš mimo njega, do zoprnega, morda res slabega človeka, ki odvrtaš pogled od njega, do sodelavca, do nadrejenega v službi, ki do njega morda čutiš mržnjo, ljubezni do človeka drugega značaja, drugega mišljenja in drugačnih nazorov. Enaka zapoved, enako važna, enako odločilna. Poleg Boga je Jezus postavil nekako v isto vrsto človeka, ki

morda za nas nič ne pomeni. Kakor moramo ljubiti Boga, tako moramo ljubiti tudi človeka, vsakega človeka, vse ljudi. Skoraj se nam zdi, da je ta Jezusova zapoved prevelika. A to je Jezus še bolj poudaril, ko se je poslavljaj od sveta. Zadnje besede so to, njegova oporoča. Takrat pove človek najvažnejše in te besede niso nikoli pozabljene. In Jezus jim je rekel: To je moja zapoved, da se ljubite med seboj! Ne govori več o ljubezni do Boga, samo o ljubezni med seboj. Ne več o dveh zapovedih, le o eni: Ljubite se! In še več. Isti večer je še govoril o tem, kakor da ne bi mogel dovolj poudariti važnosti in pomena ljubezni: Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj. Po tem se torej loči, se spozna, kdo je njegov učenec, kdo je doumel osnovo njegovega življenjskega nauka, kdo mu sledi. Če ljubiš, si Kristusov, če ne ljubiš, nisi njegov. Če nimaš ljubezni, je tudi vse drugo prazno. Tudi sv. Pavel je rekel: „Če bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič.“

Tudi v opisu poslednje sodbe je Jezus potrdil to resnico: Lačen in žejen sem bil pa ste mi dali jesti. Gospod, kdaj smo te videli lačnega in žejnega? Resnično, kar ste storili mojim bratom, ste meni storili.

Zato si moramo prizadevati predvsem za ljubezen. Kdor drugače misli, se moti. Vse drugo je manj važno, ljubezen je prva.

Toda, kako ljubiti vse ljudi, vsakega človeka? Saj to je nemogoče. Ta mi je

zoprni, drugega ne morem videti, oni me nič ne briga. A Jezus je tudi rekel: Če ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate? Ali ne delajo tega tudi pogani? In če delate dobro tistim, ki tudi vam dobro delajo, kaj delate posebnega? Tudi pogani tako delajo.

Mi pa moramo ljubiti svojega bližnjega zaradi Boga. Ker ljubim Boga, ljubim tudi vse, kar Bog ljubi. Bog pa ljubi vse ljudi. V Njegovem Srcu smo vsi, zato pa mora biti tudi naše srce za vse ljudi. Ta ljubezen pa ni sad našega nagnjenja, naših čustev. Če bi bila ta ljubezen le v čustvu, potem bi lahko rekli, da ne moremo ljubiti vseh ljudi. A ker je prava ljubezen v volji in je volja v moji oblasti, potem morem storiti, kar hočem jaz. To je krščanska ljubezen. Če torej hočem storiti dobro, morem, tudi tistemu, ki ga sicer težko vidim. Morda včasih res težko in stisnjenimi zobmi, a zares in iskreno. Seveda je ljubezen, ki jo spremlja čustvo, bolj osrečujoča, ker je bolj celotna. Čimbolj pa je naša ljubezen do Boga iskrena in globoka, tem večja in bolj topla bo tudi naša ljubezen do bližnjega.

Ljubezen nam je vsem potrebna, kakor sonce za življenje. Kjer je ljubezen, tam je toplota in svetloba, kjer je ni, je hlad in mrak. Kakor si mi sami želimo ljubezni, želimo, da nas drugi razumejo, smo veseli, če nam pomagajo v stiskah in težavah in smo hvaležni za vsako dobro in prijazno besedo, tako si želijo vsega tega tudi drugi. Res nas ljubezen ne obvaruje vsega trpljenja in težav, a še bolj je res, da je veliko, veliko trpljenja na svetu prav zaradi

pomanjkanja ljubezni, pomanjkanja pravičnosti, zaradi nevoščljivosti in sovrašтва.

Boli nas, če slišimo krivično sodbo o sebi. Nekdo nam jo je povedal. Od strani, kjer smo jo najmanj pričakovali. Nekaj se je podro v nas. A vendar smo sami lahkomišljeni v besedah o bližnjem. To nas ne boli, da drugemu prizadevamo, kar sebi nočemo.

Po milosti božji smo bili deležni dobre verske vzgoje, naša vera je jasna in trdna. Še drugim hočemo približati Boga, hočemo posredovati našo globoko, resnično in zaupno vero. Zato pa mora med nami samimi vladati prava krščanska ljubezen. Če se mi ne bomo razumeli, če bo med nami zavist in prepiri, tudi uspehov ne bomo imeli. Delo bo uspešno le, če bomo v svojem delu edini in složni. Vez edinosti pa sloni na ljubezni. Da pa se doseže prva stopnja edinosti in povezanosti, zato je treba nekoliko truda od nas vseh in pa močne volje. Pred očmi moramo imeti cilj. Naš cilj je poglobiti krščansko življenje, pridobiti ljudi za Kristusa, pripeljati jih k neskončni Ljubezni. Zato moramo sami imeti veliko ljubezen, da jo bomo mogli izžarevati.

Treba je, da se za svoje bližnje **zanimamo**. Pomagajmo si v življenju in pri delu. Zanimati se moramo za vsakdanje življenje drugih, za njihove težave, boje in trpljenje. Z njimi pa se veselimo njihovih uspehov.

Zaupati moramo drug drugemu, izkazano zaupanje pa znajmo ceniti. Vsak človek ima doživetja, katera želi zaupati nekemu drugemu. A če mi zaupa-

no zadevo raznesemo, komaj čakamo, da skrivnost razodenemo, potem smo naredili veliko krivico ljubezni. Potem ne moremo pričakovati, da bo med nami edinstvo in povezanost.

Vživljati se moramo drug v drugega. Vsak človek je malo drugačen. Nekaterim je Bog dal dar jasnega izražanja, vse z lahkoto in jasno povedo. Drugi so plahi, beseda jim ne gre iz ust. Dajmo jih skušati razumeti. Sploh igra **govorjenje** zelo važno vlogo v našem življenju. Prinašati more veselje, srečo in blagoslov, ali povzročiti nezaupanje, mržnjo, sovraštvo. Naše govorenje je odmev naše notranjosti, naše duše. Ker smo umna bitja, smo za naše besede tudi odgovorni. Za vsako prazno besedo bomo dajali odgovor.

Vsaka beseda je vez med nami, pot od srca do srca. Po besedi prehaja ljubezen in dobrotu od enega na drugega, osrečuje, vodi in pomaga. Beseda pa more povzročiti tudi strašne prepire, povzroči krivico in ustvarja na zemlji pekel. Najbolj se moramo zavedati tega: Naše govorenje vedno nekaj rodi: ali dobro ali zlo, dviga ali slabi, druži ali razdvaja, razveseljuje ali greni, gradi ali podira. Kajti beseda izgovorjena, ne vrne se nobena, pravi pregovor. Res je: ne moremo je več ujeti nazaj, ko smo jo spregovorili. Ni več naša. Ne moremo preprečiti njenih sadov. Besedo imamo vedno s seboj, nikoli nas ne utruji, na dan sili, da jo le premnogokrat komaj brzdamo. Ker smo po izvirnem grehu nagnjeni k slabemu, je takšna tudi naša beseda: rajši raznašamo slabo, kot pa govorimo dobro. Zlata vreden nauk, kako naj govor-

rimo, nam je dal že stari poganski modrijan Sokrat:

Nekega dne je pritekkel k njemu človek, ki je vedno vedel kaj novega povedati in mu hitro začel pripovedovati zadnje novice. Komaj je dobro začel, ga je Sokrat ustavil: Počakaj, tvoja novica mora iti skozi sito. Povej mi, ali je resnično, kar misliš povedati? Izmišljenih stvari nimam časa poslušati. Malo je pomislil, novičar, pa rekel: Seveda, vse je bilo tako, kakor ti bom povedal. Pomisli, včeraj — spet ga je Sokrat prekinil: drugo sito. Tudi če je res, ali misliš, da je potrebno, da tvojo resnico vem? Seveda, to moraš vedeti. Pomisli, včeraj. Še trenutek, tvoja novica mora še skozi tretje sito. Nejevoljen je oni dejal: Toda kakšno mora vendar biti moje pripovedovanje, da bo našlo milost v tvojih očeh? Dobro, ali vsaj dobremu služiti. Tedaj jo je novičar popihal.

Resnično, koristno in dobro naj bo naše govorjenje. Kako zlat nauk. Le žal, da navadno pozabimo na sito de-

vati naše govorjenje. In tako grešimo proti ljubezni, rušimo edinstvo in tovarišstvo, ki bi med nami moralo biti. Pa nas tako srbi jeziček, ko npr. vidimo prijateljico v novi obleki, bolj moderni kot je naša: Glej jo, kako se oblači! Mislimo, da je nedolžen komentar, pa se ne zavedamo, da iz nas kar zeleno gleda zavist. Iz zavisti nastane opravljanje in celo obrekovanje. O, da bi tega dvojega med nami nikoli ne bilo. Res, tako prijetno govoriti o napakah drugih, saj svojih ne vidimo. Vidimo samo trsko v očesu drugega, svojih skladovnic hlodov pa ne vidimo ali zamižimo ob njih. Glejmo torej, da bo naše govorjenje res takšno, da nas bo vedno družilo.

Tudi ne sodimo slabo. Nekateri ljudje vsako besedo obračajo. Ja, rekel je tako, mislil pa je drugače. Drugi pa, ko ga polomijo rečejo, ja, saj nisem mislil tako. Pomisliti je treba in za to se je treba tudi nekoliko truditi.

Tudi taktni moramo biti, da ne govorimo o stvareh, ki druge bolijo, ali jim niso všeč. So stvari, ki same na

Ljubljana: sedež ljubljanske nadškofije

sebi niso žaljive, pa jih ne smemo pri- povedovati v vsaki družbi. Če bomo npr. govorili kako hodimo vsako nedeljo na izlete, se vozimo z avtom, kako dobro jemo, hodimo v slaščičarne in podobno, če bomo to govorili komu, ki ima komaj za polento in žgance, nič ne pomislimo, kako strašno netaktni, da, neolikani smo. Vedno moramo pomisliti, ali ne bo naše govorjenje koga žalilo ali bolelo.

Poleg besede, ki je kot vidimo tako važna, morajo biti tudi dejanja. „Po njih delih jih boste spoznali“. Od malenkostnih dejanj — npr. odstopiš na vozilu sedež starejši gospe, daš prednost ob vstopu v vozilo in podobno, pa do večjih dejanj ljubezni, za katera ne pričakuješ povračila.

Z besedo vršimo duhovna dela usmiljenja, z dejanjem telesna. Dostikrat je kakšna družina ali posameznik bolj potreben razvedrila, obiska, kot pa denarne pomoči. Pojdimo na obisk, prinesimo s seboj koš dobre volje. Včasih je potrebna kje pomoč v delu, zlasti če je bolezen v hiši.

Če kje vidimo potrebo po slogi, pomagajmo graditi, ne rušiti. Ne bodimo sodniki ampak vedno apostoli. Jezus je rekel, da rabi delavcev za svojo žetev, ne sodnikov. Delavcev!

Z ljubeznijo izgovorjena beseda, z dobro voljo izvršeno delo bo povezovalo tudi skupnost in s tem bomo doprinesli k povezanosti v Cerkvi in člo-

veštvu. Le široko odprto srce lahko povezuje in sicer najprej svoje bližnje in posredno vse, s katerimi pride v dotik. Bodimo vsi za vse. Kakor sonce ne greje samo nekaterih, tako tudi mi srečujemo vse in povsod.

Mnogo je stvari, ki jih more storiti ljubeče srce in ki jih samo tako srce vidi. Sadovi ljubezni pa so tudi bogati in nemogoče je vse popisati. Čim več bo ljubezni in razumevanja med nami, lepše nam bo, boljši bomo mi sami. Postali bomo srčno dobri in iskreno plemeniti. Med nami bo vladalo res iskreno prijateljstvo, povezanost in tovarišstvo. Pri vsem tem našem trudu pa ne pozabimo na molitev, ki nas povezuje v skrivnostnem Kristusovem telusu, saj je Jezus rekel: Brez mene ne morete ničesar storiti.

Če končno še pomislimo, kako kratko je naše življenje, ga bomo lažje živeli v medsebojni ljubezni. Ne vemo ne ure ne dneva. Koliko nesreč se zgodi dan za dnem. Tu se podre stanovanjska hiša, tam zgori omnibus; skoraj dnevno so letalske nesreče, v rudnikih se zasipajo rovi; dan za dnem umirajo ljudje naglo in nepričakovano. Zato izkoristimo dobro čas, ki nam je dan. Ne odlašajmo z delom za pravo razmerje med nami, kajti kratko je naše življenje, zato pa bodi bolj bogato in lepo v majhnih in velikih žrtvah ljubezni.

P. K.

Cerkev je naravna zagovornica in zaščitnica revežev in vseh, ki trpijo krivico. Bodimo torej kristjani prava „boreča se Cerkva“, katere mesto je med reveži, gladujočimi in stiskanimi v boju zoper duhovno in moralno brezbrzižnost sitega bogatstva. — Charles Kingsler

Kristus na filmskem platnu

Takrat še nismo pisali let pred Kristusom in po Kristusu. Bilo je l. 748 po ustanovitvi mesta Rima. Na svetu so za trenutek utihnile vojne vihre. Samo za trenutek, da so se pozneje razdivjale z novo silo.

„Tiste dni je od cesarja Avgusta izšlo povelje, naj se popiše ves svet... Šel je tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem — da bi se poročil z Marijo, svojo zaročeno ženo...“

Največje božje razodetje, poldan človeške zgodovine, se dopolni v skrivnostni noči. Božja ljubezen hoče biti preprosta, ker ve, da so naša srca preprosta. Naš Bog je rojen med preprostimi ljudmi, da bi nam resnica odrešenja ne bila predaleč.

Vsako leto znova doživljamo skrivnost božične noči. Milijoni src zadržijo, ko v tišino zadoni: „Slava Bogu na višavah...“ Tudi tisti, ki ne poznajo lepote krščanstva, začutijo, da je to nekaj velikega in lepega.

Kristus prihaja med nas tudi na filmskem platnu. Zares. Na mednarodnem festivalu v Benetkah so nekoliko začudeno gledali na filmsko platno, kjer se je pokazal naslov II Vangelo secon-

do Matteo, evangelij po Mateju, režiser Pasolini.

Prav ta film je lani 27. sept. prejel Veliko nagrado Mednarodnega katoliškega filmskega centra (CCIC).

Pasolini je znan režiser. Sam o sebi pravi, da je marksist. Zato je odločitev žirije dvignila veliko prahu. Časopisi so mnogo pisali ter se vpraševali, v čem je vrednost Pasolinijevega filma.

Žirija, ki so jo sestavljali člani z vseh kontinentov, je svojo odločitev takole utemeljila:

„Po oblikovni plati je film estetsko dovršena slika evangeljskega teksta. Avtor je — ne glede na svoje prepričanje — ostal svet besedilu in je prepričljivo podal socialno poslanstvo evangelija. Posebno vrednost imajo prizori usmiljenja in ljubezni do revežev, prizori izžarevajo resnične dimenzije Kristusovega božanstva.“

V filmu ne nastopajo poklicni igralci. Prav zaradi tega je neposrednost in doživjetost filmske zgodbe še bolj očitna.

Morda bo ta film marsikateremu gledalcu obudil spomine na čas, ko se je še otroško zaupno pogovarjal z Jezusom. Morda bo s tem filmom Jezus stopil ne le pred oči, ampak v srca mnogih ljudi, ki so blage volje.

Spoštovani g. Janez!

Hočem biti popolnoma iskren. Prosim, da mi ne zamerite.

Za svoj rojstni in godovni dan sem prejel razne darove. Najbolj me je razveselila teta z gramofonom najnovejšega tipa. Oče me je presenetil s tako fotografsko kamero, kakršne nima noben moj kolega. Ko sem odvil Vaše darilo, sem bil razočaran: knjiga za premišljevanje... Ali ste se zmotili? Ali ne veste, da smo v 20. stoletju? Ali se Vam ne zdi, da je premišljevanje nekaj preživlega? Premišljevanje je bilo primerno za srednjeveške menihe, ni pa za mlade in napredne fante atomskega veka.

Vaš Marijan

Dragi Marijan!

Ne, nisem se zmotil. Niti se nisem užalil.

Ne moreš razumeti, kako je knjiga za premišljevanje primerna fantu 20. stoletja — stoletja brzine, reklame in hrupa. In vendar je premišljevanje primerno in celo nujno za naprednega fanta atomskega veka.

Morda si tudi ti v časopisu bral: „Novo ameriško letalo X-15 je doseglo hitrost 10 tisoč km na uro. Izdelali so ga v dveh letih.“ Ob tej kratki časopisni novici si mislim: treba je bilo nad 10 tisoč ur tihega premišljevanja in natančnih računov, da je nastal oglušujoči orjak, ki leti s hitrostjo nad 10 tisoč km na uro. Za tako hrupno hitrost je bilo treba toliko tihega in skritega dela!

Ti bi rad šel v življenje s hrupno brzino... Prav. Toda ako hočeš v življenju uspeti, je treba, da se pripravljáš v tihoti, da: v premišljevanju. Sicer se lahko zgodi, kar se zgodi z letalom, ki se v zraku razleti.

Zato je premišljevanje primerno in celo nujno naprednim fantom atomske dobe.

Svet je danes prepoln hrupa in površnosti: koliko besed, zvokov, barv in luči, da smo oglušeni, oslepljeni in — prazni. Ne razumemo več vrednosti tihote. Zato ne poznamo niti sami sebe.

Koliko skrivnosti je v vsakem mladem človeku! Vprašanja, problemi, dvomi, pogledi, načrti... Iz društvenega labirinta je mogoče samo v tihoti. Toda ne v sentimentalni tihoti tistih, ki sanjajo z odprtimi očmi in s kitaro ob strani ampak v močati in dejavni tihoti tistih, ki preučujejo sami sebe, kakor inženir preučuje stroj ali pilot zemljevid.

Premišljevanje je opravilo, ki ti razum obogati ter utrdi z idejami, srce pa z navdušenjem. Kdor premišljuje, pridobi hrbtnico svojim idejam ter založi s srečo svoje srce.

Tvoja močatost, tvoje prepričanje, tvoja poštenost in tvoja vera, ali so kakor hrast globoko in trdno zakoreninjene v idejno bogata tla, ali pa bodo podobne nebogljenemu stebelu, ki ne bo prestalo nobene preizkušnje.

Premišljevanje je bolj preprosto, kakor se ti zdi. V zlatih jutranjih urah — ali tudi pozneje — počasi preberi kratko poglavje iz primerne knjige ali nekaj odstavkov iz verskega časopisa; morda le premisli, kar si slišal v nedeljski pridigi ali pri verskem tečaju za mladino. Počasi, tako da misliš kar bereš. To je kakor bi žvečil in prežvekoval Resnico, jo vpiljal, asimiliraj, spreminjal v svoje življenje oziroma svoje življenje po njej. In Kristus, ki je Resnica, ti bo v premišljevanju odprl nove, nepričakovane, širše in globlje, lepše in višje poglede, te bo navdušil za svetlejša in višja ideale in usposobil za hitrejša, lažja in trajnejša uspehe.

Tvoj Janez

KDO JE JOHNNY HALLYDAY?

„Ali poznaš Johnnya Hallydaya?“

„Da, bral sem o njem. Veliko uspehov ima s svojimi popevkami.“

„Zasluži veliko?“

„Denar zanj ni problem. Nekaj drugega ga muči!“

„Kaj pa?“

„Cela Francija ga slavi. Mladina vseh slojev nori za njim. Plošče z njegovimi popevkami gredo dobro v denar. On pa v svoji popevki poje: 'Ljudje pravijo, da sem malik mladine. Mnogi mi zavidajo. Vendar oni ne vedo, kako osamljen se počutim v življenju.'“

O moji veri

Za mojo vero je velikega pomena, ko vidim, da tudi drugi tako mislijo, da imajo isto prepričanje. Npr. moj župnik, ki ga imam za nadarjenega in izobraženega človeka. Vidim in vem, da njegova vera ni samo na papirju. Tudi naš škof je gotovo zelo nadarjen in razgledan. Kdo dvomi o iskrenosti njegove vere? In ta vera ni slepo prepričanje. Tudi on je človek kakor mi. Če on gleda iste resnice vere kot jaz in je o njih tako trdno prepričan, da je vse svoje telesne in duševne sile in ves čas posvetil delu za Boga, za vero, je to za mojo vero velika potrditev.

Za mojo vero je velikega pomena tudi to, da so prav danes, v našem stoletju in pri našem napredku pri nas doma in po svetu učenjaki, profesorji, umetniki, pesniki in pisatelji, ki so verni, iskreno verni in verujejo iste resnice kot jaz. Spoznajo, da biva Bog, da je Kristus ne le največja moralna osebnost zgodovine, marveč tudi naš Odrešenik, Bog-človek; Bog, ki si je privzel telo iz Marije za veliki zgodovinski namen, ki ga v duhovnem in kulturnem življenju človeštva poznamo in vidimo. Za mojo vero je velikega pomena, da tak univerzitetni profesor ali umetnik hodi redno k spovedi in obhajilu ali pa skupaj z nami ob nedeljah in praznikih k maši.

Za mojo vero je velikega pomena tudi to, da mnogi tisti, ki morda ne hodijo ob nedeljah redno k maši, priznajo, da je Bog, da mora naše življenje imeti neki višji namen in pomen, da mora to naše življenje po svojem izteku imeti neki podaljšek, kjer pridejo najosnovnejše duhovne težnje po pravici, resnici in sreči do izpolnitve. In vem, da tisti, ki tako mislijo in govorijo, niso najbolj neumni in tudi ne najbolj pokvarjeni. Če ti ljudje vse to priznajo, potem jaz kot preprost vernik vem, da so nedosledni. Kajti če priznajo Boga in večno življenje, potem bi bilo prav in dosledno, da bi dali Bogu, kar je božje. Dosledno bi bilo, da bi se vprašali: Kaj Bog od nas hoče? V meni, ki priznam ves nauk evangelija in Cerkve, se budi veselje, ker si mislim, da nisem ostal na polovici poti, da sem bolj dosleden, čeprav to notranjo zavest in veselje plačam s tu in tam trdo zvestobo verskim dolžnostim. Zdi se mi, da imam jaz prav, ko mislim, da je treba vse težnje življenja podrediti tistemu končnemu, večno odločilnemu namenu življenja. Misel na Boga, molitev, zvestoba božjim zapovedim so z ozirrom na večno življenje čisti dobiček od sedanjega, minljivega časa. Prinašajo mi pa sedaj globok mir srca in tiho zadovoljstvo tam pri korenini duše.

Še nekaj je, kar me zelo utrjuje v moji veri. To, da je razmeroma zelo malo izobraženih in moralno visoko stoječih ljudi, ki bi si upali odločno trditi, da ni Boga. In tisti, ki to delajo, ne navajajo prepričljivih dokazov. To, da Boga ne vidimo? Koliko stvari ne vidimo! Ali biva samo to, kar odbije sončni žarek in

se ujame v naše oko? Kdo si upa to trditi? Naša čutila ne sprejemajo vsega. Duh seže dalje. — Ali pa to, da bi, če bi bil Bog, ki je dober in svet in pravičen, ne moglo biti na svetu trpljenja in vojn? To mi ne dela resnih težav, ko vidim, kaj je svoboda volje, zloraba te svobode in greh. Greh je greh, ker so njegove posledice strašne, začeni od prvega greha naprej. Če je Bog človeka ustvaril svobodnega, mu je dal tudi razum, naj vidi, kaj je prav. In končno opravičil Boga, ki ne uničuje človekove svobodne volje tudi takrat ne, ko človek dela zlo, je pa to: Bog je tako velik, da iz katastrofe greha izvede velike, pozitivne reči; Bog zna zlo v zgodovini obrniti na dobro, celo na večje dobro. Dokaz za to je Kristusovo trpljenje in smrt, ki nas dviga in rešuje. — Nisem naletel doslej na noben resnejši dokaz ali razlog, ki bi ogrožal mojo vero. Šibko utemeljevana nevera nevernih me utrjuje v moji veri.

Ali ne razumete, kolik izvor miru in veselja mi je moja osebna, opravičena in doživljana vera? Želel bi, da bi jo uživali enako tudi drugi.

Rajna apostolska protonotarja: prošt ljubljanskega stolnega kapitlja dr. Franc Kimovec in stolni dekan Josip Šimenc — duhovnika močne vere

Kakšen je Bog?

Ljudje se ne morejo zadovoljiti s samo ugotovitvijo, da Bog biva, ampak se trudijo, da bi ugotovili, kakšen je Bog. A ko so pri tem iskanju prepuščeni sami sebi, ne pridejo prav daleč, pa že nastanejo med njimi nesoglasja.

Eni trdijo, da je Bog različen od sveta, a takoj po tej ugotovitvi se razhajajo: monoteisti pravijo, da je ta Bog različen od sveta, edini; dualisti pa menijo, da sta dva boga, dobri in zli, politeisti pa mislijo, da je mnogo bogov.

Drugi trdijo, da Bog ni različen od sveta, da je s svetom eno. Ta nauk se imenuje panteizem: vse, kar je, je Bog. A tudi panteisti se med seboj ločijo: prvi pravijo, da je svet le neko iztekanje, izžarevanje Boga, drugi pa, da Bog in svet sestavljata eno samo in isto substanco; če je pri tem poudarek na Bogu, imamo opravka z duhovnim panteizmom, če pa na svetu, s snovnim panteizmom.

Katoliška Cerkev nas uči, do more priti človekov razum brez pomoči razodetja in milosti do spoznanja enega osebnega, edinega Boga, različnega od sveta.

Trdi tudi, da more človekov razum, prepuščen sam sebi, odkriti nekatere božje popolnosti po dveh istočasnih poteh: po zanikalni, po kateri odmisli pri Bogu vse nepopolnosti, ki jih nahaja pri svetu, in po zatrdilni, po kateri prideva Bogu in še poveča v neskončnost lastnosti in popolnosti, ki nahaja v stvareh.

Tako vstane Bog pred našim razumom kot neskončen, osebni, nespremenljiv, večni, umen, z voljo in močjo, moder, pravičen, resničen, ljubeč, usmiljen.

Vendar je treba priznati, da najde naš razum, preden pride do sem, brez števila težav pri raziskavah. Pogosto se znajde na križpotju in le s pomočjo pametnosti in premisleka more razločiti pravo pot in se more pomakniti malo dalje pri raziskovanju božje narave.

Človeški razum se pred božjo Neskončnostjo brž izčrpa. Razen tega mu je jasno, da njegovi pojmi zelo nepopolno pokažejo božje popolnosti. Tako človek, filozof brez težave prizna, da je Bog za človeka nerazumljiv in da se le Bog pozna tako, kot je. A ni nič čudnega: če nam majhne stvari, ki so nam dosegljive, ostanejo skrivnostne, kaj reči o Bogu, ki je neskončno nad nami?

ODGOVORI:

Kaj se pravi: „Bog se je razodel?“

Kateri je bil največji dar, ki ga je Bog dal človekoma?

Kaj pomeni ime Jezus? Kaj pomeni ime Kristus?

Pod katerim cesarjem in katerim judovskim kraljem se je Jezus rodil?

Kdaj se pri svetem maziljenju odpuste smrtni grehi?

Kdaj je kesanje nepopolno in kdaj popolno?

Zakaj je nauk o presveti Trojici verska skrivnost?

Vsi narodi in vsa ljudstva verujejo

Pavel VI.
z novoimenovanimi
kardinali

Kaj različna in številna so verstva na zemlji. Vseh niti ne poznamo, mnogo jih je zatonilo v zgodovino kakor brez sledu, posebno v tisti črni davnini, ko človeštvo še ni poznalo pisave. Samo malo spomenikov, zapiskov in poročil se nam je ohranilo iz tistih dni. A že ti drobci so nam dragoceno gradivo. Tista veja moderne znanosti, ki se imenuje zgodovina verstev, jih skrbno zbira, natanko ureja in prerešeta. In tako je prišla do silno važnega zaključka, da je namreč ni dobe v človeški zgodovini, da ga ni ne ljudstva ne naroda na zemlji, ki bi ne imelo vsaj neke vere v neko višje nadzemsko božanstvo. To je danes dognano. Tega ne trdimo kar tako na lahko in površno, brez dokazov, — to hočemo tu posebej podčrtati in poudariti — tega ne postavljamo kot neko mnenje, nikakor, marveč to je neizpodbitno dejstvo, ki ga je moderna znanost vestno dokazala. Žal danes mnogi teh znanstvenih zaključkov ne poznajo dovolj in iz te kaj splošne nevednosti kujeta sedanji

materializem, in marksistično brezboštvo zlate novce zase kakor češ, da je vera le redke pojav, rojen iz krhke ignorance slabičev in potrjen z nasiljem stiskačev ubogih.

Groba potvorba

Tako skuša materializem spraviti vero na slab glas, a tega ne more drugače, ko da se poslužuje grobe, umazane potvorbe: da dejstva ali zanika ali prevrača, da zgodovino in znanost pretvarja, da resnico samo postavi na laž. Neizpodbitna resnica je namreč, kot moderna znanost natanko dokazuje, da je vera povsod doma, kjer živi in biva človek, da ne enega naroda ni, ki bi bil čisto brez vere. Ostanimo za zdaj pri tem golem dejstvu. To nam zadostuje. To je omikanemu človeku dovolj. Sam bo lahko iz tega sprevidel, da je vera v pravem pomenu besede življenjska potreba človeškega duha, da nikakor ni izmišljotina, ampak osnova pravega človeškega bitja in sožitja. Drugače bi

si ne mogli razložiti, zakaj vsi narodi ljub neštetim in pogosto kaj temnim zablodam vero gojé in spoštujejo. Vedno je veljalo, da je življenje brez vere kakor hiša brez temelja, da postane nujno zgolj pozunanjeno življenje brez trdne osnove.

Vprašanje je le, katera vera je prava, katera boljša, katera je popolna in katera nam nudi čisto resnico, brez zmot.

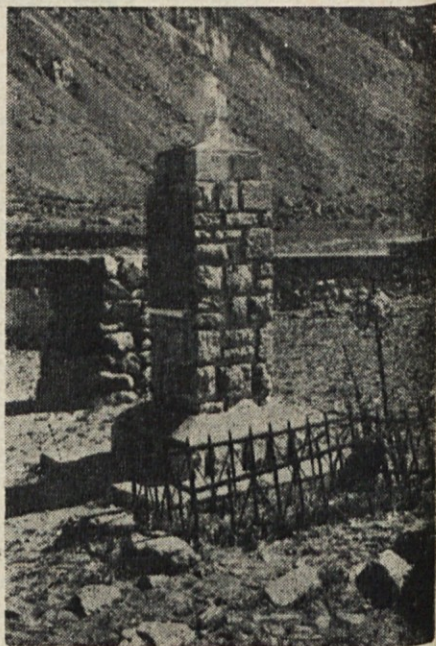
To je edino pravi in neizbežni zaključek iz zgodovine človeštva: človeštvo nikdar ni dvomilo, da neka vera mora biti, ker je neko višje bitje nad nami; vpraševalo se je le, katero je to višje bitje in katera vera je prava, da nam Boga zares odkrije, kolikor je to mogoče. Mnogi so se v iskanju Boga motili: a prav to, da so se zmotili, je še dokaz, da so ga zares iskali in da so slutili in čutili, da je neka vera nujna.

Krščanstvo je prineslo zadnji odgovor na to iskanje, krščanstvo je razodetje, je odgovor od zgoraj. Bog sam je v Kristusu prišel človeku naproti, na pomoč njegovemu iskanju. Bog sam podal edino pravi odgovor vprašajočemu človeku, zakaj tu je človeštvo vpraševalo po tako visokih rečeh, na katere goli človeški um sam ni znal najti popolnega odgovora, dasi je vedno čutil, da nek odgovor dejansko mora biti.

Toda pustimo za zdaj ob strani krščansko razodetje in obrnimo vsopozornost v to, kako je človeštvo iskalo vere v Boga tam, kjer še ni bilo luči razodetja. V nekem smislu je ta dokaz še toliko močnejši, ker pokaže, da se

gajo korenine vere prav v dno človeškega bitja.

Človek je namreč misleče bitje, in misleče bitje se nujno vpraša: kaj sem jaz, odkod sem in kam grem? Saj vendar nisem sam na svetu: kaj je krogmene in kaj je nad menoj? Tako človeški duh nujno naleti na vprašanje vere in vprašanje Boga, ki je vir in smisel življenja. Globoko je modroval mislec Pascal, ki je zapisal: človek je morda res šibak in trhel kakor trs, a

Nagrobni spomenik č. g. Jožeta Kastelca v Puente del Inca. Rajni gospod, prvi slovenski dušni pastir v Argentini, je umrl 8. marca leta 1940 pod Aconcaguou, v višini 7130 m. Truplo rajnega so našli šele čez leto dni, spomenik pa so mu postavili ob drugi obletnici.

človek je „misleči trs“. Saj ni ravno treba, da bi se vse veselje zarotilo zoper njega, da ga stare: komaj sopara, že nekaj kapelj vode, mu lahko prekinemo življenje. A četudi bi se veselje zgrnilo nad človeka, da ga stare, bi človek tudi v tistem trenutku bil večji in plemenitejši kot vse to, kar ga tlači; zakaj človek bi vedel, da umira in da ga veselje prekaša; veselje pa ne ve nič.“ (Pensées, 347). Zato duhovna veličina človeka nujno vodi do Boga. Vera je torej znak in sad človekove plemenite veličine, ki prekaša vse mrtvo veselje.

Prazgodovina

Iz prazgodovinske dobe, ki nam kaže prve sledi človeškega bitja — le nekaj okostij so našli, še močno groba in malo zoblikovana — za to dobo le malo vemo o veri in o duhovnosti. Poznamo nekaj izdelkov človeške roke, nekaj preprostega orodja, pa nekaj grobišč. A prav te je značilno: tako skrbno so praljudje svoje mrtve zagrebali, da nam ne hote prihaja misel, da so morali imeti neko vero, neko daljno prepričanje o posmrtnem življenju onkraj groba. Žival tega nima, zato tudi ne skrbi ne za pokojne ne za pokopališča.

Izredno zanimivi primeri v zgodovini človeštva so tako imenovani primitivni ali prvotno preprosti narodi. Žive nad vse enostavno, preprosto; ne poznajo napredka, nimajo civilizacije, nimajo vnanje, a imajo srčno kulturo. Toda niso brez vere. Ne poznajo nikaškega tehničnega napredka, a dobro poznajo Boga, vedo za dušo in za posmrtnost in čutijo odgovornost za vero in za nravni zakon. Žive tako preprosto,

Skupna slovenskih rojakov na „Cristo Redentor“ ob argentinsko-čilski meji v marcu leta 1965

Kraljevo znamenje, križ stoji,
bandero glej vibrati, na križu
Jesus nas uči, srčno se vojskovati.
O sveti križ, življenja luč,
o sveti križ, nebeški ključ, ponižno
te častimo, zvestobo obljubimo.
Zveličar s križem vabi nas,
zvesto za njim hoditi, svoj križ
sprejeti slednji čas in ga za njim nositi.

da niti zemlje ne umejo obdelovati, pobirajo sadež, ki ga zemlja sama od sebe rodi, in hodijo na lov. Njih družinsko življenje pa je zgledno, čisto, urejeno, trdno v zvestobi, med enim možem in eno ženo, ni dovoljena ne razporka ne mnogoženstvo. Nad vsemi duhovi časte Najvišjega ali Velikega Boga, ki ga imenujejo „naš oče“. Nanj se obračajo v stiski in v važnih trenutkih življenja. Vse je v tej veri zelo preprosto in enostavno. Molijo čisto na kratko, ko se odpravljajo na lov: „Oče, Ti nas živiš! Daj, da srečno kaj ujamemo in se vsi nasitimo.“ To je vsem razumljivo, je kakor glas narave, najbolj osnovne človeške narave. Dokaz je, da kjer je človek, kjer se začenja človeško življenje, tam živi nujno z njim tudi vera in Bog.

Ti najbolj neuki narodi na zemlji štejejo zdaj le malo članov, ta plemena žive odrezana proč od vpliva velikih kultur, v pragozdih notranje in južne Afrike, kakor pigmejci, in na nekaterih obrobnihi samotnih otokih azijske celine.

Neupravičena se zdi domneva, da so ta primitivna plemena brez napredka ostala skoroda na prvotni osnovni stopnji življenja, kot ga je imelo v daljnji davnini vse človeštvo. Značilno pa je, da je prav tu doma nepokvarjena moralna in zelo jasna verska zavest.

Kitajska verstva

Silno stara so kitajska verstva. Jasno nebo, visoki nebes jim je sedež in simbol božanstva, ki ga često zovejo kratko malo „visoki nebes“. Ta je kakor vladar, ki vsem naklanja pogoje in dobrine življenja. Poleg tega je v ki-

tajskem izročilu izredno močno spoštovanje do pokojnih dedov. To povezuje družine in rodove v trdno enoto. A tudi „nogoboštvo se je kaj kmalu razširilo. Modrec Konfucij (rojen okrog 551 pr. Kristusom) je obnovitelj kitajske vere in nrvnosti na osnovi tradicije. Kot temelj družbe postavlja zdravo in pošteno družinsko življenje. Podobno velja o drugem modrem Laotseju. V prvem krščanskem stoletju je prodril na Kitajsko budizem. Kitajska vernost je praktično umorjena. Vendar je modrec Motce (470—381 pr. Kr.), zapisal o Bogu te lepe besede:

Narodna vera japonska se imenuje **shinto** in je vedno bila tesno povezana z državnim življenjem. Najvišji Bog se imenuje „Bog zgornjega nebesnega kroga“. Cesar je veljal do zadnjega za nekega sinu božjega.

Na Japonskem in v Indiji

Pozneje je tudi na Japonsko prodril budizem in se zlil z narodno vero, ter ustvaril bujno rast, a tudi zelo čudno, riešanega bogočastja v premnogih templjih. Ne rečemo, da v tem ni tudi dosti zablod, a v vsem je jasno prepričanje, da brez vere ne gre, da je nek Bog in mora biti neka vera.

Moderna Japonska pa seveda v verskem oziru preživlja duhovno krizo sodobne družbe.

Omenili smo že budizem, ki je značilen za Indijo. Začenja se pol tisočletja (500 let) preje ko krščanstvo. Buda sam je učil bolj preprost nauk, naj človek kroti in ugasi svoje želje, zakaj kjer ni želja ne hrepenenja, tudi ni razočaranja ne tegobe ne trpljenja.

Ščasoma so Budo začeli častiti kot Boga. Budisti poznajo tudi močno razvito redovno življenje; menihi v samostanih se posvečajo najbolj meditaciji. Tudi tu porečemo: ni vse zlato, kar se sveti, a brez vere gotovo niso in v tem oziru so bile stare zablode manj škodljive od novejših. Pravilno je tu spoznanje, da je vera potrebna, čeprav je verski nauk ostal zelo pomanjkljiv.

Vsem je znano, da so Egipčani zelo častili svoja božanstva, četudi neprava in zmotna, in jim zidali sijajna svetišča, ki jih še danes občudujemo.

Enako je bila med Grki in Rimljani vera obenem neka opora življenju in neka družba Bogu ali bolje bogovom.

Nedosežna klasična umetnost je še danes v vseh muzejih sveta zgovorna priča, kako je grški duh hrepenel k Bogu in prosil nekega razsvetljenja od zgoraj.

Naj navedemo le kratek odlomek iz himne Bogu, ki jo je dostavil dotični filozof Kleantes in ki je morda najlepša pesem antičnega sveta sploh (v 3. stol. pred Kr.). Boga kliče za očeta takole:

Preslavni med nesmrtniki, vsemogočni na veke, Zeus mnogoimeni, vodnik narave, ki vse reči vladaš s svojo postavo, bodi pozdravljen. Vsi smrtniki te morajo hvaliti, zakaj tvojega rodu smo mi, ker smo prejeli podobo besede, mi edini med vsem živim, kar leze po zemlji. Za tegadelj te hočem slaviti in vselej bom hvalil tvojo moč. Tebi je namreč v resnici poslušno vse to veselje, ki se vrta krog zemlje, kamor koli ga ga-

neš... Brez tebe, o Bog, se nič ne pripeti na zemlji ne v božjem zraku na nebu, izvzemši, kar zlobni stori v svoji nespameti...

Daj torej, o Zeus, ki nam vse deliš, ki oblakov priženeš in ukazuješ strelji, reši človeštvo iz usodne nevednosti. Preženi to neznanje iz naših duš, o Oče, in daj, da se tudi mi opremo na tisti zakon, s katerim ti vse stvari pravično vladaš in da ti tako dajemo slavo brez konca opevajoč tvoja dela, kot se spodobi nam smrtnim ljudem. Zakaj ni je večje odlike ne med ljudmi ne med bogovi, ko je nenehno slaviti večni zakon.“

Mnogo je tu še zelo nejasnega.

Nadvse ganljivo pa je to silno prepričanje o Bogu očetu, ki vse vlada, in ta tesnobna prošnja za razsvetljenje.

Mar ni vse to, kakor mogočen vnanji dokaz za pravo vrednost krščanstva, ki je vsemu človeštvu prineslo to dokončno luč, to očiščenje src, to globoko prenovitev človeškega bitja.

Ako je Bog že poganom podelil toliko luči in toliko spoznanja, kako upravičeno bi terjal račune od nas vseh, ki nam je po lastnem Sinu podelil polnost resnice in milosti, pa pogosto nismo znali ali pa ne hoteli z besedo in z življenjem povzeti besede Marijinega slavospeva Magnificat:

„Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu mojem Zveličarju.“

Msgr. dr. JANEZ VODOPIVEC

PODRTI VIHARNIK

Govornik

Kakor je bil Janez tisti, ki je imel vedno zvrhano mero dobre volje in smeha, tako se je tudi trudil in skrbel za resno delo. V organizaciji se je posebno posvečal govorništvu. Za vsak govor se je temeljito pripravil. Skušal je biti vedno kratek, a vendar v zgoščenih in tehtnih besedah zajeti celo snov. Njegov prijatelj Niko je takole zapisal: „Prijetno in zanimivo je bilo slediti Janezovemu živemu podajanju. Govoril je prosto. V rokah je sicer imel koncept, a se ga ni posluževal. Govoril je živahno, prepričevalno. Pogled je imel vedno na vseh poslušalcih in obraz mu je gorel v značilni rdečici, ki se je pojavila vedno, kadar je čutil, da je on središče zanimanja. Besede je izgovarjal točno in s poudarkom, kjer je bil potreben. Čudim se, da je po tolikem študiju in oddaljenosti še našel čas, za tako temeljito obdelavo podane snovi. Sedaj uvidim, kako tisti, ki z navdušenjem dela za neko idejo, premosti vse zapreke in pride često po nemožiči poti k cilju.“

Janezova nenehna skrb je bila obramba vere, in živa narodna zavest pred vsemi tujimi zmotami totalitarizmov, zlasti pred krutim brezboštvo. Sila ga je bolelo težko socialno stanje, ki je tedaj vladalo doma, nepravilna razdelitev dobrin, zapostavljanje delavskih množic in revnih slojev, še bolj pa ga

je bolela skrb, da je ravno to stanje vaba in zanka mnogim, ki iščejo pravice ter zavest, da jih bo brezboštvo v svojem materializmu pognalo poleg v revščino tudi v brezpravnost.

Skrbno je študiral teorijo komunizma ter jo razlagal na praktičnih primerih. Ni oznanjal sovraštva, temveč kazal zmoto in njene posledice.

„Kadar se je kdo izmed nas branil prevzeti obljubo za govor,“ piše prijatelj Niko, „se je navadno oglasil Janez: ‘I, bom pa jaz naredil!’“

„Resnično, pri sedemnajstletnih fantih nismo bili vajeni take govorniške spretnosti,“ pravi Niko.

Janez se je razvijal z vsakim nastopom in obetal postati odličen govornik. Svoje govorniške sposobnosti je postavil v službo Bogu in domovini, kar je ljubil nad vse. Tedaj, ko mnogi niso bili niti pozorni zankam brezboštva, je bil Janez že v fronti Kristusa Kralja, kakor je preroško napovedal v Celju tedanji nadškof dr. Jeglič.

V zadnjih mesecih leta 1940 pred vojno je imel Janez nepretrgano vrsto govorov v KA, v društvu, v šoli, poleg tega še več tehtnih predavanj. Za nekatere njegove referate kot npr. „O kapitalizmu in komunizmu, ki napačno rešujeta socialno vprašanje“, „Komunizem, borec proti fašizmu za ‘svobodo in slovanstvo’, v besedah in dejanjih“, ni niti mogoče ugotoviti kje jih je podal.

Iz vseh Janezovih del pa jasno zveni poziv:

„V boj brezboštva, za Kristusovo kraljestvo nad slovenskim narodom in nad vsem svetom.“

Poverjenik „Borcev“ in „Naše poti“

Odločen v svoji ideji in prepričan o zmoti brezboštva ter o nuji odločne ter jasne besede, vedno in povsod, si je Janez pridobil zaupanje svojih organizacijskih predstojnikov in občudovanje sošolcev. Določen je bil na učiteljišču za poverjenika listov „Mi mladi borci“ in „Naša pot“. Z vso vnemo se je lotil zaupane mu naloge in znal je izkoristiti vsako priložnost za širjenje dobrega dijaškega tiska.

V vseh razredih si je poiskal zveste sodelavce in jim razdelil naloge. Z vsemi je bil v stalnem stiku, jim dajal potrebna navodila, jih opozarjal na napake pri propagandi in gledal, da je šlo razdeljevanje v redu. „Bil je kot spreten vojskovodja,“ pripoveduje prijatelj, „imel je stalno točen pregled nad vsem delom. Ponižen, skrben, pa delaven kot mravlja, je bil nehote vsem sodelavcem zgled. Ni se zadovoljil samo, da je pridobival naročnike, nenehno je tudi opozarjal, da naj dijaki vestno berejo liste, ali vsaj glavne članke in misli dodobra prouče.“

S svojim neutrudnim delom in vestno organizacijo je Janez dosegel, da se je slab tisk omejil le na ozek krog komunistično usmerjenega dijaštva in nekaj krščansko-socialističnih zanese-njakov.

Ko so postali „Borci“ vodilni list na učiteljišču, z jasno orientacijo skozi svetovne zmote teme ter s stalnim klicem k enotnosti v uri odločitve, ki se je bližala slovenskemu narodu, je Janez razpletal svojo poverjeniško mrežo po sodelavcih in sodelavkah v najoddaljenejše kraje domovine. V svoji apostolski vnemi je v tem letu pridobil nad dvesto naročnikov. To požrtvovalno neutrudno delo moremo razumeti ob prijateljevih besedah, ko pravi: „Zares, Janez je poznal tisoč načinov, za izpolnitev dane naloge. Nastopal je vedno vljudno, a neustrašeno; ponosen, da sme izvrševati ploden apostolat. Nikdar ni trpel, da nasprotnik s slabim zmaga.“

Istočasno je razpečaval po dvesto izvodov vsake važne rakovniške knjižice. Organiziral je močno akcijo dobrega tiska po vsej šoli. Komunistično usmerjeni dijaki in njih sopotniki so si prizadevali, da bi akcija propadla, toda Janezova spretnost, odločnost, navdušenost in bojevitost je dosegla nepričakovan uspeh. Število naročnikov se je znatno dvignilo. Navdušenost za dobro in plemenito je bila očitna v vseh razredih. Proti koncu leta je Janez predal poverjeništvu mlajšemu tovarišu, sam pa je obdržal tiskovno propagando, za katero se je doslej še bolj zavzel. Protikomunistična borba se je začela že jasneje odražati tako v šoli, kot v domačem okolju. Vedno jasneje se je jeklenila Kristusova fronta na učiteljišču, se povezovala ter pripravljala na odločen udar, ko bo izvedla polno ločitev duhov.

Ivan Korošec

PROCES PROTI JEZUSU

GLEDALIŠKA PREDSTAVA V DVEH DELIH Z VMESNO IGRO

Iz italijanskega izvirnika za „Duhovno življenje“ poslovenil Nikolaj Jeločnik

PETER (boleče): Res: nismo umrli... celo tajili smo ga, kot sem ga jaz tajil; ta, ko je bežal, oni spet doma skrit... Takrat sem zatrjeval: „Ne poznam ga... nikoli ga nisem videl... Nisem od njegovih!“ Pljunite mi v lice, če hočete! A to, česar razumeti nečete in vam jaz dopovedati nikoli ne bom mogel, je v nas: je to, da v istem trenutku lahko veruješ in izdajaš, ljubiš in tajiš...! Da! Rečem vam, da lahko. Ljubil sem ga v tistem trenutku, ko sem na dvorišču Anove palače zatrjeval: „Nikoli ga nisem videl... ne poznam ga...“ Zmeraj sem ga ljubil...

DAVID: (nekako vznemirjen): Čemu pa tedaj...?

PETER: Čemu? Tako je... Nobena čemu. Šibki ljudje smo bili: le zakaj nočete upoštevati to, da smo bili šibki... bojazljivi... strahopetni. Podleži! Njegovi učenci, pa podleži; priznam, tako je. Kaj naj bi tedaj, če smo bili tako? Res, junaki nismo bili. On je to vedel. Med preprostim ljudstvom nas je nabral. Rekel je: ti, in ti, pa ti — hodite za menoj, sledite mi... takšni, kot ste... In kaj smo bili? Nič. — Ko pa smo videli, kaj je delal, smo se začeli oholiti. Zdelo se nam je, da smo tudi mi tako napol stvarniki vseh

tistih čudés, vsaj sodelavci, če ne drugo; med „zveste“ smo se šteli, razumete? In ko smo ga videli, zvezanega, ponižanega, krvavega, pretepenega... takrat smo pričakovali, da bo nekaj storil... čakali smo luč, kak glas od zgoraj, ki bo ponižal njegove sovražnike... — Pa čudeža ni bilo. In tedaj smo se zbal. Res, zbal smo se, vsi. Zapustil sem ga. A vendar, verjemite mi, vendar... še vedno sem ga rad imel; verjel sem, da je res Mesija.

JUDA: Jaz pa nisem več verjel. Ko sem ga izročil sinedriju, že ni bilo v meni nobenega dvoma več, da Jezus iz Nazareta ni Mesija, ki smo ga čakali; ni bil, ki bo rešil naše ljudstvo. Vsi zro v meni najpodlejšega izdajavca, vneto. Pa se motijo. Prav noben prostanski izdajavec nisem: samo dosleden sem bil.

SARA: Kako? Ponovite!

JUDA: Dosleden, sem dejal.

DAVID: Razjasnite nam to.

JUDA: Ko nisem več verjel vanj, sem čutil, kako je moja dolžnost, da ga izročim sodišču. Tako sem storil.

ELIJA: Pravite, dolžnost...

JUDA: Dolžnost, da. Zakaj?

ELIJA: Rad bi vedel, o kateri dolžnosti govorite?

JUDA: Če Jezus ni bil, kateri naj bi naše ljudstvo rešil jarma, je bil v tistem trenutku v mojih očeh najnevarnejši nasprotnik naše osvoboditve. In nevaren prav zaradi velikanskega vpliva, ki ga je med narodom imel. Ko sem se o tem prepričal, sem ga oblastem izročil, vse v dobro domovine. Sicer pa, mnogo prej, preden sem jaz njega izdal, je že on nas izdal; več: mene še posebe izdal.

PETER: Tebe?

JUDA: Z obljubami, ki jih ni držal.

REBEKA: Torej osebna stvar?

JUDA: Recimo. Navsezadnje je vse osebna stvar. Vedno tako.

SARA: Ima prav.

REBEKA: Prav ima?

SARA: Da, v tem, kar je zdaj povedal: da je v bistvu vse slednjič le osebna stvar.

DAVID (poseže vmes): Kako in kdaj si se pridružil Jezusu Nazareškemu?

JUDA: Med zadnjimi sem se pridružil učencem. Jezus je imel takrat že cele množice za seboj, ko sem jaz prišel k njemu. Vsa skupina učencev je bila še nekako neurejena, razbita: uvrstil sem se mednje in jih začel urejati.

PETER: Nihče ti ne krati te za sluge!

SARA: Dobro vemo, da ste bili nekak upravitelj med njimi, blagajnik te skupinice. Denar ste vi imeli v rokah!

JUDA: Tako je. A nečesa ne veste: nisem jim denar samo upravljal, tudi zalagal sem jih z njim.

ELIJA: Kako? Razložite to!

JUDA: Prav rad: (Premor.) Vse

soje imetje sem dal, da sem uredil in potem vzdrževal to skupino apostolov.

ELIJA: Kako vzdrževal?

JUDA: Vzdrževal, čisto preprosto vzdrževal. Spočetka smo se trdo bili. Učili so: ljudje so jih poslušali, potem pa se razšli. Mesci in mesci so minili, preden so nas vzeli zares. Vse do dne, ko sem jaz mednje prišel, sploh niso predstavljali kakšnega urejenega gibanja. Je tako?

PETER (pritrdi).

JUDA: Kljub temu sem bil od prvega trenutka prepričan, da bi utegnila prav ta skupinica, ki jo je vodil nazareški Jezus, zanetiti upor pri nas. Z vso silo sem to verjel. Zato pa sem jim govoril: Vi kar še naprej govorite, učite, pridobivajte; vso deželo obhodite, pustite vse drugo, i delo i osebne stvari; odslej bom jaz za vas skrbel; moj denar je vaš denar... Tako smo postali kaj kmalu zaresna skupina in ljudje so skoraj začeli govoriti o nas.

ELIJA (apostolom): Je res?

PETER: Res.

TOMAŽ: Vse svoje je nam dal.

JUDA: Za rešenje Izraela! Tak je bil dogovor!

SARA (posmehljivo Davidu): Zdaj ga boš pač imel za predhodnika!

ELIJA: S tem ste si prav gotovo zadobili posebno prednost v skupini.

JUDA: Spočetka, res. Pozneje pa, ko so nam naši pristaši že začeli pri našati darove in me tile niso več rabili, so me začeli gledati postrani.

ELIJA: In kaj je bil vzrok te spremembe?

JUDA: Gnev, morda nezaveden gnev

do njega, ki jim je bil prej za upravitelja... do njega, ki jim je uredil življenje. Ko so mislili, da so od mene že docela neodvisni, so me zrl z drugimi očmi. Začeli so mi očitati, da ne razumem Jezusovega poslanstva.

JANEZ: In to ni bila nobena preteza. Povedali smo ti, zakaj.

ELIJA: Zakaj?

JUDA (prehiti Janeza): Ker sem bil denarnik, trgovec: zato da ga nisem mogel razumeti. Z eno besedo: dopovedovali so mi, da sem svoj posel opravil, da me ne potrebujejo več...

ELIJA: Oni, apostoli, da so bili tako?... Dobro, pa recimo zdaj, da je bilo res tako. A Jezus?

JUDA (za trenutek molči. Nato): Jezus ne tako. Zaupal mi je še vedno in pustil, da sem delal, kakor se mi je zdelo prav.

ELIJA: Torej!

JUDA: Razumite me, prosim vas. Za gospodarja jim nisem bil več potreben, kot učenec pa nisem bil na pravi poti, ker kraljestvo, ki ga je Jezus obetal, ni bilo kraljestvo, o katerem sem sanjal jaz — kaj naj bi tedaj še počel? Potisnili so me ob stran — čutil sem, kako čisto nekoristen sem.

ELIJA: In to vas je vznevoljilo?

JUDA: Morda res.

ELIJA: Vznevoljilo, ker ste se nenada znašli brez prijateljev?

JUDA: Da. In spoznal sem, kako s srcem sem se bil nanje navezal prav v tistih dneh, ko so se me hoteli znebiti. Nikoli nisem verjel, da bom tako čutil do njih — vsaj do nekaterih od njih...

ELIJA: Na koga, postavim, ste se posebe navezali?

JUDA: Rad bi bil še naprej Janezov prijatelj. (Janezu.) Pa si bil pravi najtrši do mene; bolj kot drugi si mi dal čutiti svojo razumsko vzvišenost, postavil si me pred izbiro: „Če brez pridržka sprejmeš Jezusovo poslanstvo, ostani; če pa ne, pojdi... Izrael je velik.“

JANEZ (zadet): Čisto preprosto sem te spomnil Jezusovih besed: „Kdor ni z menoj, je proti meni.“ A morda je resnica vsa drugačna.

ELIJA: Na dan z njo.

JUDA: Povej jo, povej, svojo resnico!

JANEZ: Resnica je ta, da se je v Judu lepega dne porodilo ljubosumje zaradi posebne naklonjenosti, ki jo je Jezus meni izkazoval. Vsakdanje potrebe naše skupnosti so bile čedalje manjše in Judovi stiki z Jezusom čedalje redkejši. Jezus pa je od takrat bolj in bolj začel meni zaupati.

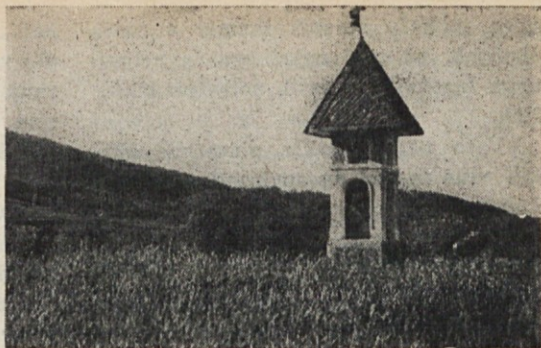
JUDA: Čujte ga no, zelenca! Kakšno tenkočutje, negodnik!

JANEZ: Trdim, da je bilo tisto v njem ljubosumje. Spočetka si je skušal zadobiti moje prijateljstvo, četudi me je vse do tistega trenutka docela preziral...

JUDA: Preziral... Vse sem preziral, ne le tebe! Ni mi bilo, da bi zapravljal čas s prijateljstvi; zadosti drugega posla sem imel, ves dan polne roke dela.

JANEZ: ...potem pa se je postavil proti meni, čisto odkrito. Prav nič ne dvomim, da je kdo od sinedrija izvedel za najin spor, ga izrabil in ga napeljal v izdajo.

Od doma

Slovesen sprejem kardinala dr. Franja Šeperja je bil v Zagrebu 7. marca. Razen dveh zagrebških pomožnih škofov je bilo navzočih še 13 škofov iz vse Jugoslavije. Saj je z imenovanjem predsednika jugoslovanskih škofovskih konferenc, dr. Šeperja, sveti oče — kakor je sam poudaril v posebni avdienci — hotel počastiti ne le obširno zagrebško nadškofijo, marveč tudi vso Jugoslavijo. „Ta čast se preliva tudi na celotno prebivalstvo Jugoslavije, ker izbira novih kardinalov, kakor vzradočuje apostolsko stolico, tako izkazuje čast tudi vsakemu narodu in državi, iz katere kardinali izhajajo,“ je dejal sveti oče 27. februarja. Tudi dva slovenska škofa sta bila prisotna: ljubljanski in mariborski.

V imenu vseh škofov Jugoslavije je kardinala pozdravil skopjanski škof dr. Čekada. Za njim je stopil pred mikrofona ljubljanski nadškof, da izrazi radost in hvaležnost katoliške Slovenije.

Pozdrav nadškofa dr. Jožefa Pogachnika novemu kardinalu: „Eminenca! S klerom in verniki velike zagrebške nadškofije se pristrčno veselimo pastirji in verniki vseh škofij Jugoslavije. Z

neizrekljivo radostjo se veselimo tudi pastirji in verniki Slovenije. Doletela me je sreča, da se Vam smem v njihovem imenu pokloniti in Vas tu v zagrebški katedrali pozdraviti.

Sveti oče je vas, nove kardinale, izbrane s štirih kontinentov in iz dvajset narodov, imenoval svoje prijatelje in brate, in s tem imenovanjem hotel pokazati ljubezen Kristusovega namestnika do vseh narodov. Tako je z Vašim imenovanjem pritisnil na svoje srce tudi katoličane naše domovine. Ta ganljiva ljubezen svetega očeta nas obvezuje, da bo naša zvestoba in vdanost apostolskemu sedežu ne le trdna, saj to je vedno bila, temveč tudi topla in prisrčna.

Sveti oče Vas je izbral za sodelavca pri upravi vesoljne Cerkve. To ni samo čast, temveč je odgovorna in težavna služba. Pa s svojo pastoralno modrostjo in napornim ter vztrajnim delom na drugem vatikanskem cerkvenem zboru ste se skazali vrednega in sposobnega pomočnika Kristusovemu namestniku na zemlji, da boste z njim nosili breme vesoljne pastirske službe.

Veseli nas, da bomo imeli v vas ver-

nega tolmača verskih razmer v naših škofijah, pa tudi uglednega in veljavnega besednika v naših potrebah in željah.

Vašo nadškofijo in slovenske škofije veže mnogo zgodovinskih vezi. Nikoli ne bomo pozabili očetovske ljubezni, ki jo je našim pregnanim duhovnikom tako obilno skazoval Vaš prednik (kardinal dr. Alojzij Stepinac, op. ur.). Z Vami nas vežejo povrh prisrčne prijateljske vezi, ki naj v Vašem novem dostojanstvu ostanejo prav tako sveže in tople.

Vam, eminenca, ki med nami na poseben način predstavljate avtoriteto sv. očeta, izrekamo vdanost in ljubezen. Naj Vas Bog, od katerega prihaja vsak dober dar, dolgo ohrani v blagor vesoljně Cerkve in v blagor vseh naših škofij.“

Jedro vse slovesnosti je bila koncelebracija. Nadškof dr. Pogačnik je bil po izrecni kardinalovi želji privzet na kardinalovo desnico med dvanaajstere koncelebrante, ki so somaševali pri oltarju, napravljenem v obliki podkvaste mize, obrnjene k ljudstvu.

Govor novega kardinala. V govoru je dr. Šeper dejal, da so odslej v kardinalskem zboru štirje Slovani: Višinski, Splyij, Beran in Šeper. Potem je rekel: „Jaz sem že prestar, da bi mogel menjati naravo in svoj značaj. In uverjen sem, da mi ta častna služba, ki sem jo prejel, ne bo premočila ne pameti ne srca. Ne pozabljam na to, da izhajam iz revne delavske družine, kjer sta se oče in mati morala težko boriti za vsakdanji kruh, boriti se tudi z brezposelnostjo in včasih živeti tudi od milošči-

ne... A bili so to starši, ki so vsa dila v srca svojih otrok vero in spoštovanje do Cerkve. Bil sem srečen, da sem smel postati duhovnik, in to me je toliko napolnilo, da nisem nikdar sanjal, da bi mogel doseči v Kristusovi Cerkvi kako častno službo. Toda glej, moji predstojniki so tok mojega življenja preokrenili drugače, v drugo smer, kakor pa sem jaz hotel. Jaz se temu pokoravam, in gledam v tem božjo voljo.

Vas, dragi bratje in sestre, posebej vas, vernike našega belega, dragega mesta Zagreba, prosim, da mi pomagajte in me podprete. Z božjo milostjo je vse mogoče. Neprestano, stalno in trajno molite za svojega nadpastirja, da izvrši tisto, kar od njega hoče Bog in sveta Cerkev.

Slovensko malo semenišče v Vipavi. Za Prešernov dan 8. februarja je bila proslava posvečena spominu msgr. **Ivana Trinka**. Udeležil se je tudi škof dr. **Janez Jenko** v spremstvu semeniškega rektorja **Slavka Podobnika** in ostalih predstojnikov. Šolski ravnatelj dr. **Tone Požar** je orisal značaj in kulturnoprosvetno in znanstveno delo **Ivana Trinka** med beneškimi Slovenci. Prof. **Franc Kralj** je govoril o Beneški Sloveniji in Slovencih. Nekaj dijakov je prikazalo **Trinkovo** pesniško delo. Vmes je gospod škof nagovoril dijake. Omenil je, da nam **Trinkov** primer naravno kaže, koliko dobrega je storil svojemu ljudstvu slovenski duhovnik s požrtvovalnim delom. Pozval je gojence, naj se pripravijo, da bo vsak od njih postavil celega moža, kjer in kadar bo Bog hotel.

Letošnje šmarnice v Sloveniji. Doma so letos brali šmarnice „Marija v življenju Cerkve“. Napisal jih je prelat dr. Vilko Fajdiga.

Veliko zanimanje za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška. V Sloveniji: v vseh treh slovenskih škofijah: ljubljanski, mariborski in koperski je veliko zanimanje za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška. V „Družini“, edinem verskem štirinajstdnevniku Slovenije stalno beremo zahvale za uslišanje. Pa tudi med Slovenci po svetu je vedno večja vnema, da bi škof Slomšek dosegel čast oltarja.

Umrli duhovniki: V Sirju pri Zidanem mostu je umrl 4. marca 1965 **Janez Drešar**, upravitelj te župnije. Star je bil 77 let; 15. marca 1965 je umrl v Beogradu **Ivan Javornik**. Leta 1941 so ga Nemci izselili na Hrvaško, kjer je ostal tudi po vojni; 20. marca je v ljubljanski bolnišnici dotrpel **dr. Franc Ambrožič**, profesor verouka in župnijski upravitelj v št. Jakobu ob Savi. Dopolnil je 67 let; 27. marca je v 55. letu starosti umrl **Alojzij Fister**, dolgoletni župni upravitelj župnije št. Jernej na Dolenjskem.

Zlatomašnik Janez Drešar — umrl Dne 4. marca je umrl v širju pri Zidanem mostu upokojeni župnik ljubljanske nadškofije **Janez Drešar**, rojen leta 1886 v Komendi. Služboval je na raznih župnijah ljubljanske nadškofije, nazadnje kot župnik v Podlipi.

Birmovanje v letu 1965 v mariborski škofiji. Birmovanje v mariborski stolnici je bilo na binkošti in na praznik sv. Trojice. V dekaniji Slovenska Bistrica je bilo od 25. aprila do 23.

maja; v dekaniji Slovenske Konjice od 30. maja do 1. julija; v dekaniji Vuzeznica bo od 4—11. julija; v dekaniji Dravograd od 18. junija do 22. julija; v dekaniji Mežiška dolina pa od 24. julija do 1. avgusta.

Umrla sta: msgr. **Janez Bogorič**, profesor v pokoju, zlatomašnik, rojen leta 1882 v Artičah; msgr. **Janez Ačelšek**, braslovški župnik v pokoju, bivši dekan in zlatomašnik, rojen l. 1882 na Ljubnem.

Apostolski protonotar Josip Šimenc umrl. Na velikonočni ponedeljek je odšel k Bogu Josip Šimenc, ljubljanski kanonik, stolni dekan in apostolski protonotar.

Rojen je bil l. 1888 v Dolu pri Ljubljani. V mašnika je bil posvečen l. 1912. Več let je bil spiritual pri uršulinkah v škofji Loki. Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman ga je leta 1936 imenoval za kanonika. Eno leto za tem je postal vodja škofovega zavoda v št. Vidu nad Ljubljano. Na tem mestu je razvil veliko delavnost. Zavod sv. Stanislava, kjer je bilo čez 300 dijakov, je z njim dobil tako skrbnega, zglednega in razglednega očeta, da bi mu bil malokdo kos. Na študente je imel velik vpliv. Ko so škofov zavod v št. Vidu zasedli Nemci in se je zavod preselil v Baragovo semenišče, je bil kanonik Šimenc zopet tisti, ki je v zmedi časa kazal pravo pot.

Po letu 1945 se je posvetil zlasti pridiganju, spovedovanju in spreobranjanju duš. Na prižnici je bil kot Janez Krstnik, zaradi tega je moral večkrat v ječo. Njegova spovednica v stolnici

je bila stalno obiskana. Premnogi so ga klicali za spoved tudi domov in v bolnišnico. Spovedoval je še tudi, ko je bil že težko bolan, v postelji.

G. apostolski protonotar je imel izredno vero v zmago resnice in ljubezni.

Pogreb je vodil ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik. V govoru je poudaril modrost in gorečnost rajnega stolnega dekana. Pogreba se je udeležil tudi škof Slovenskega Primorja dr. Janez Jenko in velika množica vernikov.

Z njim je slovenski narod izgubil veliko: klicarja k resnici, svetega duhovnika, zvestega sodelavca škofa dr. Gregorija Rožmana, očeta, ki je imel veliko srce za rojake v domovini in v tujini. Naj mu bo lahka slovenska zemlja, v nebesih, kjer sedaj živi, v kar smo trdno prepričani, pa naj prosí skupno s slovenskimi škofi: Rožmanom, Teolišem, Slomškom, Barago in slovenskimi mučenci, da bi našemu narodu kmalu zasižala zarja svobođe.

Zahvalne slovesnosti ob 400 letnici Svete gore so se pričele v nedeljo, 9. maja 1965, ko je solkanski župnik in dekan, prelat Andrej Simčič imel slovesno službo božjo. Sodelovali so cerkveni zbori iz Solkana, Kromberka in Trnovega.

Na „Kronanco“, 27. junija, so se zbrali provinciali jugoslovanskih frančiškanskih provinc in so z vrhovnim poglavarjem slovenskih frančiškancev p. Marijanom Valenčakom opravili sveto mašo v koncelebraciji. Slavnostni govor pa je imel p. Roman Tominec iz Ljubljane.

Na Veliki šmaren, ko je patrocinj, bo slovesnost opravil škof Slov. Primorja dr. Janez Jenko, ob asistenci frančiškanskih klerikov — bogoslovcev iz Ljubljane.

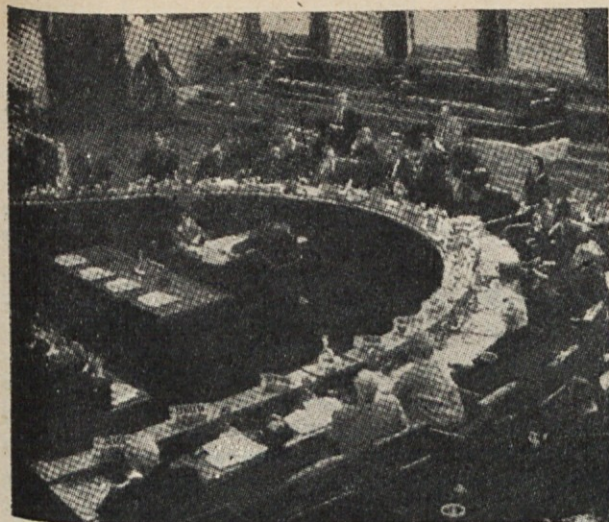
Na nedeljo po Malem šmarnu, 12. septembra, bo poveličeval to slovesnost generalni vikar in prošt ljubljanske nadškofije dr. Stanislav Lenič.

Končno bo na praznik vseh svetnikov provincial p. Marijan Volovšek opravil molitve za vse rajne redovnike, ki počivajo ob Materi in jih je v 400 letih nad sto.

Papeška odlikovanja. Sveti oče Pavel VI. je imenoval Meška dr. Josip, mariborskega generalnega vikarja in stolnega prošta, za apostolskega protonotarja. Prof. Jakob Šolar, ljubljanski kanonik pa je bil imenovan za prelata. Za monsignorje pa so bili imenovani: Anton Smerkolj, župni upravitelj in dekan v Zagorju ob Savi; prof. Gregor Zafočnik, voditelj zbora v Mariboru; prof. Ivan Zličar, ravnatelj Slomškovega dijaškega semenišča v Mariboru.

420 romarjev v Oropo (severna Italija). Za letošnje skupno romanje v Oropo (Marijina božja pot) — Bergamo — Turin se je prijavilo 420 romarjev. Med romarji je 15 duhovnikov.

Proščenje in prvo obhajilo v Podgori (Gorica). Zunanji praznik sv. Gortarda so v Podgori praznovali 9. maja. Praznovanju farnega patrona so pridružili še slovesnost prvega sv. obhajila. Prvoobhajancev je bilo 22. Sv. maša je daroval g. župnik B. Špacapan.

Svetovne novice

Dvorana
Organizacije
združenih narodov

Zlata roža v Fatimi. — 13. maja je prinesel papežev legat kardinal Cento zlato rožo v Fatimo. Sv. oče je zbrane romarje nagovoril tudi po radiu. 13. maj je glavni praznik v Fatimi, ker je spominski dan na prvo Marijino prikazovanje l. 1917. Zlata roža je odlikovanje, ki ga sv. oče naklanja znamenitim cerkvam in katoliškim kraljicam.

Na nemškem vzhodu še gori. — Zahodni nemški tednik Der Spiegel je podaril, da komunisti mislijo, da je dovolj, če v vzhodni Nemčiji Cerkve ne upoštevajo, pa bo ta sama po sebi preminila. Toda ljudstvo nima namena, da bi to dovolilo, da bi do tega prišlo. V vzhodni Nemčiji je eno samo mesto, ki nima cerkve, to je Eisenhüttenstadt, bivši Stalinstadt, pa še tam ljudje prisostvujejo verskim obredom v leseni baraki.

20 novih cerkva v Ugandi. — V glavnem mestu Ugande Kampali (Afrika) in v njeni okolici bodo zgradili 20 novih cerkva v čast 22 mučencem, ki so bili 18. oktobra 1964 slovesno razglašeni za svetnike. Razmestitev bo vezana neposredno na mesta, kjer so svetniki živeli, delovali in junaško umrli. Mnogi kraji so že sedaj prava božjepotna središča.

Za izvedbo tega velikega načrta je bila lansko leto imenovana v Lucernu v Švici posebna komisija. Vodi jo kard. Agagianian in afriški kard. Rugambwa, Dr. Justus Dahinden, znani arhitekt v Zürichu, pa je glavni tehnični vodja.

Sredstva, ki so potrebna za ta veliki načrt, zbirajo skoraj po vsem svetu, zlasti pa v Evropi (švicarski katoličani so zbrali 80.000\$M) ter v Severni

in Južni Ameriki. Cerkve naj bi bile zgrajene v 10 letih in naj bi združevale v sebi vse glavne sestavine afriške kulture.

Še v 1000 jezikov bodo morali prevesti sv. pismo. Sedaj prevaja sv. pismo okoli 3000 prevajalcev v 130 deželah in sicer v 500 različnih jezikov.

Jezuiti imajo novega generala. — V soboto, 22. maja je bil izvoljen 27. naslednik sv. Ignacija Lojolskega v vodstvu jezuitskega reda. Novi general, Peter Arrupe, je po rodu španec. Star je 57 let. Doživel je eksplozijo atomske bombe v Hirošimi. Leta 1958 je postal prvi provincial jezuitov na Japonskem, kjer deluje tudi slovenski misijonar Vladimir Kos. Popolnoma obvlada sedem jezikov: japonsko, angleško, francosko, nemško, italijansko, latinsko in seveda špansko.

Mi želimo, da bi ohranili edinost našega naroda tudi v teku prihodnjih 1000 let poljske zgodovine, je pisal poljski primas kardinal Višinski v pastirskem pismu, ki so ga brali v vseh cerkvah države. Odločno zavračamo vse poizkuse, ki jih vrše, da bi nas razdelili na področju verskega prepričanja. V poizkusu, da bi nas oddaljili od vere nas skušajo privedi na pot, ki nima izhoda, na lažno pot razprav in očitaj. Kardinal zaključuje pismo s pozivom, naj se verniki otresejo vsakega popuščanja in šibkosti, da tako zgrade boljše prihodnost, ki bo brez sužnosti v rokah krivice, nezaupanja in sumničenja.

S pomočjo denarja, ki so ga v letošnjem postu zbrali švicarski katoli-

čani, so v škofiji Gwelo v Južni Rodeziji (Afrika) ustanovili šolo za katoliške časnikarje, ki bodo oskrbovali verska poročila za radio in urejali časnik Moto.

Bogoslužje jutri, bo vsebina II. španskega bogoslužnega kongresa, ki bo od 5. do 10. julija t. l. v zgodovinskem samostanu v Monserratu. Kongresu bo predsedoval kard. Benjamín de Arriba y Castro, nadškof iz Tarragone.

Število duhovnikov. — Leta 1963 je bilo po vsem svetu 419.000 duhovnikov, med temi je bilo 138.614 redovnikov. Od leta 1960 se je število duhovnikov povečalo za 10.459. Na posameznega duhovnika pride 1313 katoličanov.

99 kardinalov. — 7. maja je zaradi bolezni na jetrih umrl novi kardinal-župnik Giulio Bevilacqua. Za kardinala je bil imenovan 22. februarja letos. Bil je osebni spovednik sv. očeta Pavla VI. Število kardinalov se je sedaj znižalo na 99.

Spomin na Dachau v Parizu. — V pariški stolnici Notre Dame je opravil v navzočnosti generala De Gaulla kard. Feltin slovesno sv. mašo za pokoj žrtv, ki so umrle v nacističnih koncentracijskih taboriščih. Spominski govor je imel pater Riquet, bivši jetnik v taborišču Dachau.

Šesti naslednik sv. Janeza Boska. — Na 19. generalnem kapitlju salezijskega reda so izbrali novega vrhovnega predstojnika Luigia Riccerija, ki je šesti za sv. Janezom Boskom.

Novi izseljenski dušni pastir za Po-

ljake. — Poljski primas kard. Višinski je poveril dušnopastirstvo za Poljake v izseljenstvu msgr. Boleslavu Višinske-
mu, ki je rektor poljskega zavoda v Ri-
mu. Msgr. Višinski je preživel več let
v koncentracijskem taborišču Dachau,
od leta 1945 pa živi v Rimu.

**Samostanska prednica odklanja So-
fijo Loren.** — Prednica presvetega Srca
iz Filadelfije, mati Uršula, je poslala
filmski družbi Metro Goldwyn Mayer
protestno pismo proti izbiri Sofije Lo-
ren za glavno igralko v filmu „Sv.
Franciška Ksaverija Cabrini“. Svoj pro-
test tolmači s tem, da italijanska igral-
ka ni po svoji zunanosti niti od daleč
podobna svetnici Cabrini. To, poudarja,
bi sicer ne bilo važno, glavna zapreka
je, da živi Loren zaradi konkubinata
stalno v smrtnem grehu in kot taka ne
more predstavljati svetnice. Slabše iz-
bire bi Metro Goldwyn Mayer ne mogla
najti, zaključuje prednica. V tem samo-
stanu so se vzgajale največje ameriške
ženske osebnosti in ima velik vpliv na
zunanje življenje. Ravno nasprotno kot
je zavrnil očitek proti Loren njen dru-
gi mož, filmski proizvoznik Carlo Ponti,
češ „saj redovnica ne more razumeti
svetnega življenja izza samostanskih
zidov“ in je skupaj s Sofijo Loren sa-
mo oholo skomizgnil z rameni.

**Karmelski samostan v spomin Edith
Stein.** — Essenski škof je blagoslovil v
bližini Essena (Nemčija) nov karmel-
ski samostan, ki se imenuje Maria in
der Not — Marija v stiski. V govoru
je škof Hengsbach dejal, naj bo novi

samostan vir zdravja in svetosti za vse
Porurje. Prvih deset sester, ki je za-
čelo življenje v novem samostanu, je
prišlo iz samostana v Kölnu. Novi sa-
mostan so zgradili v spomin na karme-
ličanko judovskega pokolenja Edith
Stein, ki so jo leta 1942 umorili v ta-
borišču v Auschwitzu.

Pokol Armencev pred 50 leti. —
Štiri in pol milijonov Armencev se je
spominjalo na različnih krajih sveta
50-letnice pokola, ki je bil izvršen leta
1915 v Turčiji. V tem pokolu je padlo
en milijon in pol Armencev. V zvezi s
to žalostno obletnico so imeli v Bey-
ruthu slovesno versko prireditev. Orga-
nizirale so jo tri armenske cerkve: ka-
toliška, ki jo je zastopal kardinal Ba-
tavian, pravoslavna, ki jo je zastopal
njegova svetost Khoren I. in evangelijska,
ki jo je zastopal pastir Ahorianian. Obreda,
ki je imel izključno verski zna-
čaj, se je udeležilo nad 50.000 Armen-
cev od 130.000, kateri bivajo v Libano-
nu. — V Parizu pa je bila spominska
slovesnost v stolnici Notre Dame. Vo-
dil jo je eksarh katoliških Armencev
v Franciji.

**L'Osservatore Romano o patru Preš-
šernu.** — Vatikanski dnevnik L'Osser-
vatore Romano“ (Rimski opazovalec)
pravi v poročilu o patru Prešernu in
ki ga je napisal rev. Fr. Dolinar, da
„je bil p. Anton Prešeren edini glavni
asistent v zgodovini jezuitske družbe,
ki je vršil to odgovorno nalogo nepre-
trgoma 34 let in da je znal šest slovan-
skih jezikov.“

Glas iz Rima

Bliža se mesec maj, posvečen češčenju božje Matere. Naše duše se še posebej napolnijo z ljubeznijo, in se na vseh krajih sveta izpričuje trdna vera in ljubezen v počastitev Kraljice sveta. Iz božjih hramov in družinskih ognjišč se dvigajo k njej goreče prošnje vernih. Molitve postanejo bolj vztrajne, in z vse večjim zaupanjem se obračamo k Mariji. V tem mesecu posvečenem Mariji še posebej vabimo vernike, da molijo za Cerkev in tudi, da se odvrnejo nevarnosti, ki grozijo svetu. Molimo tudi za dober izid zadnjega zasedanja vesoljnega cerkvenega zbora, od katerega je odvisna bodočnost tolikih duš in napredek Cerkve. Živimo v težkih časih, ko se hočejo zopet mednarodna vprašanja reševati z orožjem. Zavedajoč se velike nevarnosti, ki jo predstavlja nova vojna. Kot Kristusov namestnik na zemlji, v službi za dobrobit tolikih duš pozivamo vse, ki so odgovorni za javno in mednarodno življenje in sožitje, da naj ne ostanejo gluhi, ampak la prisluhnejo enodušni želji človeštva, ki si želi samo mir. (Sv. oče v poslanici škofom sveta za prvi maj 1965.)

Kristus je vstal, tri dni po smrti

je zopet živ, premagal je smrt! Izpolnila se je prerokova napoved! Kristus Gospod živi na veke! Kristus ni vstal samo za sebe, ampak tudi za nas. Vse človeštvo, ki veruje v Njega, je vpeljano v kraljestvo prihodnjega in večnega življenja. Po Kristusu smo postali otroci božji (Pavel VI. na velikonočno nedeljo v poslanici „Urbi et Orbi“).

S Kristusovim vstajenjem je zmagal optimizem. Za vsakega ki hoče, je drama človeštva končana. Sreča obstaja in vsak jo lahko doseže. Naša polnost se je povečala kakor tudi polnost naše biti. Zajamčena nam je možnost polnega gledanja Boga in uživanja večne sreče. Zato je življenjski optimizem lasten vsakemu kristjanu, ki veruje v Kristusa. Luč vstajenja tako osvetljuje človekovo okolje in njegovo notranje življenje, njegovo srce. (Pavel VI. isto tam.)

Nič ne moremo razumeti brez Kristusa! Nič ne moremo razumeti z našim umom, in hočemo toliko doumeti. Kristus nam govori jasno in preprosto, a postajamo trdi. Neki notranji odpor se poraja v nas. Zato se mnogi odda-

ljujejo od Kristusa in hočejo slediti svojemu glabotnemu razumu. Kadar so že zapustili mizo evharističnega kruha, potem se šele zavedajo, da hodijo v temi. In ta tema je močnejša okrog njih kakor v njihovi notranjosti. So zopet nekateri, ki hočejo prebroditi svojo življenjsko krizo z lahkotnim primerjanjem sv. pisma z nekimi fantastičnimi legendami starodavnih poganjskih misterijev. Drugi hočejo podcenjevati vrednost božje besede in pričakujejo, da bo izginila. Toda beseda božja, Kristusov nauk je vsemogočen. Kdor veruje v Kristusa, doseže svoj življenjski cilj v Kristusu. (Sv. oče v nagovoru vernikom na veliki četrtek 1965.)

Kristus je v središču človeškega trpljenja. Je povsod, kjer se trpi, in na svetu je veliko trpljenja. Tako je Kristus med vsemi, ki trpijo po nedolžnem, ki so preganjani, ki trpijo in si s trdim delom služijo vsakdanji kruh. K njim prihaja vedno tolažba Kristusa, ki je veliki tolažnik. (Sv. oče v nagovoru vernikom na veliki petek 1965.)

Gospodova pot je pot čistosti, pravice, ljubezni in miru. Bog naj ohrani in vodi na tej poti mladino k luči velikih idealov, plemenitih prizadevanj in iskrenih svetih namenov. Zaveda se naj vedno važnosti duhovnega življenja in brani dostojanstvo človeka v sodobni družbi. (Sv. oče v poslanici italijanskim študentom 9. 4. 1965.)

Mir na svetu je dolžnost človeštva, je velika dobrina, za katero se moramo vsi stalno prizadevati. Pri tem se pa moramo vprašati, ali res ljudje iščejo miru, ga iščejo nesebično in z ljubeznijo? Sedanje okoliščine nas silijo, da dvomimo v iskrenost mnogih, dvomimo,

da so ljudje še sposobni vzpostaviti mir na svetu, da so sposobni vztrajati v potrpežljivosti, premagovanju in medsebojnem bratstvu. Toda današnji praznik nam zopet vrača upanje, da se mir lahko doseže, je možen. Je možen, če sprejmemo Kristusa in njegov evangelij kot zakon sodobne civilizacije in našega življenja. (Pavel VI. v nagovoru romarjem na cvetno nedeljo 1965.)

Socialne funkcije trgovca. Ne poznamo povsem vašega dela, poznamo pa in priznamo njegovo važnost. Trgovec je vez med podjetjem, ki proizvaja in potrošniki, ste izvrševalci izmenjave gospodarskih dobrin. V sodobnem gospodarskem življenju lahko pospešujete ali ovirate kroženje gospodarskih dobrin, ustanavljate lahko nove trgovske obrate in tako kot posredovalci med podjetniki in odjemalci sodelujete in prispevate za skupno dobro družbe. (Papež Pavel VI. v nagovoru zastopnikom trgovskih združenj 10. 4. 1965.)

MOLITVENI NAMEN

Splošni papeški namen: Da bi sodobna obveščevalna sredstva (tisk, film, radio, TV...) služila napredku resnice, pravičnosti in ljubezni!

Misijonski papeški namen: Da bi se našli pravi načini in pota, ki bi pomagala, da bi se v misijonskih deželah čim bolj uspešno izvedli odloki II. Vatikanskega cerkvenega zbora!

Molitvena zveza za slovensko domovino: V Sloveniji izhaja samo en verski list — štirinajstdnevnik — „Družina“. Molimo, da bi vsaj ta prišel v vse družine in da bi služil napredku resnice, pravičnosti in ljubezni!

Slovinci po svetu

Slovenski duhovnik — rektor novega zavoda v Rimu. V misijonskem zavodu (De Propagande fide — Za širjenje vere), ki ima od leta 1962 naslov „papeška univerza“, deluje že od l. 1948 Msgr. dr. Maksimilijan Jezernik kot profesor filozofije in pozneje tudi kot podravnatelj. Število gojencev tega zavoda, ki prihajajo iz misijonskih dežel, je v zadnjih letih narastlo nad 300. Zato je Kongregacija za razširjenje vere oskrbela zgraditev novega zavoda v okolici Rima za vatikanskim gričem. V njem bodo gojenci, ki študirajo modroslovje (filozofijo). Za rektorja tega novega zavoda je bil imenovan msgr. Jezernik. Prvič v zgodovini je slovenski duhovnik imenovan za tako važno mesto in je zato to imenovanje tudi v čast vsem Slovencem.

Msgr. Jezernik je bil rojen na Gornji Ponikvi 22. II. 1922. Maturiral je l. 1942 kot gojenec Marijanišča v Ljubljani. Bogoslovje je študiral v zavodu za širjenje vere v Rimu in bil posvečen za duhovnika l. 1948. Kmalu po mašniškem posvečenju je bil imenovan za profesorja filozofije, pozneje pa za podravnatelja univerze, ki je odvisna od Kongregacije za širjenje vere, kateri načeluje kard. Agagianian.

Novemu rektorju, msgr. M. Jezerniku čestitamo in mu želimo blagoslova.

Materinska proslava v Sydneyu (Avstralija). V soboto, 8. maja, je Sloven-

sko društvo Sydney v Avstraliji priredilo v čast slovenskim materam materinsko proslavo. Uvodni pozdrav je izrekel p. Valentin Jenko OFM. Proslavo so izvajali otroci Slomškovega šolskega tečaja v Sydneyu. Slavnostni govor je imel g. Jože Čuješ, predsednik Slovenskega društva Sydney. Otroke sta pripravila za nastop g. Čuješ in gđc. Antonija Vodopivec, tajnica društva.

Tomaz Holmar — 60-letnik. G. Tomaz Holmar, župnik iz Obirskega na Koroškem, je bil rojen v Gospe Sveti. Njegov oče je bil organist. To je vplivalo tudi nanj. Vzljubil je pesem in glasbo in še zdaj vodi farni pevski zbor. Novo mašo je pel na sv. Višarjah. Kot kaplan je deloval na raznih krajih slovenske Koroške in povsod naletel na nasprotovanje domačinov zaradi odločne slovenske zavesti in slovenskega petja in prosvetnega dela. Sedaj pastiruje na Obirskem pod Karavankami. K jubileju čestitamo.

Cleveland (ZDA). V spomin slovenskih žrtev so imeli ob 20-letnici slovenske tragedije člani Društva slovenskega protikom. borcev in zveze DSPB v Clevelandu ter člani — gostje v soboto 29. maja posebno žalno sejo. Naslednji dan, v nedeljo 30. maja, pa je bila na Chardon Rd. pri Lurški kapeli spominska sv. maša. Daroval jo je č. g. Jože Cvelbar. Popoldne so bile v župni cerkvi pri Sv. Vidu litanije in šmarnice, nato pa v dvorani spominska proslava.

Obe slovenski šoli v Clevelandu, pri fari sv. Vida in pri Mariji Vnebovzeti, sta priredili v nedeljo 9. maja prisrčni mladinski proslavi. Pri sv. Vidu so otroci med drugim izvajali opereto Kreniček (Gobec — Jezernik). Otroci slov. šole pri Mariji Vnebovzeti pa so med drugimi točkami nastopili v opereti „Rdeča kapica“. Besedilo in glasbo za njo je priredil Rudi Knez.

Romarska pobožnost v Habsterdicku (Francija). Na povabilo slov. izseljenškega duhovnika v Merlebachu msgr. Stanka Grimsa se je dne 1. maja zbralo pri romarski božjepotni cerkvi v Habsterdicku okoli 800 slovenskih rojakov. Na romanje so prišli Slovenci iz Francije, Zahodne Nemčije, Belgije, Holandije in Luksemburga. Večina rojakov je bila tokrat prvič pri maši s slovenskim bogoslužnim jezikom. Romanje Slovencev v Habsterdick je vsako leto. Začel ga je msgr. Stanko Grims že pred 25. leti.

Slovenski izseljenci v Franciji in drugih zahodnoevropskih državah so oz. bodo imeli letošnje leto dve romanji v Lurd. Prvo je bilo od 21. do 28. junija, drugo pa bo od 5. do 13. avgusta.

Nekaj podatkov o slovenskem šolstvu na Tržaškem. Otroških vrtcev je na Tržaškem 27 in imajo 594 otrok z 31 učnimi osebami.

Osnovnih šol je sedaj 38, nižjih srednjih šol 8, višje srednje šole so tri.

Na osnovnih šolah je zaposlenih 124

učiteljev, na srednjih pa 152 profesorjev.

Učencev na osnovnih šolah je 1050, dijakov na srednjih 1045.

Do lanskega leta je opravilo višjo maturo 1030 kandidatov.

Letošnji duhovniški jubileji v Evropi.

60 let duhovnik: Msgr. Alojzij Novak, Gorica.

50 let duhovnika: Msgr. Ivan Omerza, Trst; g. Ludvik Šavelj CM. Trst.

25 let duhovniki: Dr. Franc Felc, izseljenški duhovnik v Stuttgartu; med drugimi: dr. Kazimir Humar, Gorica; g. Franc štuhec SDB, ravnatelj Marijanišča (Opčine — Trst).

Biseromašnik msgr. Alojzij Novak (Gorica). V nedeljo, 9. maja je msgr. A. Novak obhajal svoj biserni mašniški jubilej, to je, 60 let duhovništva. Biserno mašo je daroval v goriški stolnici. Msgr. Novaku so pri maši asistirali msgr. Rudolf Klinec, msgr. Velci, stolni vikar dr. Humar, jameljski župnik g. Štanta in travniški kaplan g. Jericijo. Slavnostni pridigar je bil dr. Humar. V pridigi je gospodu jubilantu sporočil tudi čestitke goriškega g. nadškofa in še posebej čestitke, ki jih je sv. oče poslal po državnem tajniku po telegramu. Popoldne je bil v goriški stolnici najprej nagovor msgr. Močnika, nato lavretanske pete litanije, blagoslov in zahvalna pesem. Čestitamo k tako visokemu duhovniškemu jubileju.

Med nami v Argentini

V Luján smo romali. V nedeljo, 9. maja smo Slovenci iz Velikega Buenos Airesa in iz bližnjih provinc romali k Materi božji v Luján.

Luján je največja Marijina božja pot v Argentini. Kar so v Sloveniji Brezje, v Italiji Loretto, v Španiji Montserrat, na Portugalskem Fatima, v Franciji Lurd, to je Luján v obširni Argentini.

Romanja se je udeležilo okrog 2500 rojakov. Pred cerkvijo so visele ves dan tri velike zastave: papeška, slovenska in argentinska. V veliki baziliki je bila postavljena podoba brezjanske Marije. Že od zgodnjih jutranjih ur je spovedovalo 10 slovenskih spovednikov.

Slovenske romarje je ob 10 dopoldne pozdravil v Marijinem svetišču krajevni škof g. msgr. Alojzij J. Tomé, po rodu Furlan. Za tem je bila recitirana maša s petjem, vse v slovenskem jeziku seveda. Sv. mašo je daroval g. msgr. Anton Orehar. V homiliji med

mašo je razvil misli o medsebojni ljubezni. Med drugim je dejal: „Z ljubeznijo moramo misliti o ljudeh in ustanovah; celo tiste, ki so v zmoti, moramo obravnavati z ljubeznijo. Resnica in pravica brez ljubezni sta mrzli.“ Petje je spremljal z orglami g. Štefan Drenšek. Skoro vsi — dobesedno — so pristopili k sv. obhajilu. G. škof se kar ni mogel načuditi temu, kajti kaj takega ne doživi pri nobenem drugem romanju.

Opoldanske ure so rojaki uporabili za kosilo, razgovore in zaseben obisk romarske cerkve.

Ob dveh popoldne pa se je po cerkvi zopet oglasila slovenska pesem. Petje je vodil g. župnik Gregor Mali. Po Marijini pesmi je imel popoldansko pridigo g. dr. Mirko Gogala. Govoril je o temi „Marija in liturgija“. Za tem pa se je razvila mogočna procesija. Fantje, člani Slovenske fantovske zveze, so nosili zastave, lujansko Marijo in sliko brezjanske Marije ter skrbeli za red. Ob vrnitvi v cerkev so vsi navzoči prejeli spominsko podobico Matere božje. S petimi litanijami Matere božje, z obnovo posvetitve in z blagoslovom smo zaključili letošnje romanje, ki je bilo gotovo eno najlepših v tujem svetu. O romanju je prinesel lepo poročilo tudi vodilni buenosaireški dnevnik „La Nación“.

Občni zbor Družabne pravde. Na praznik sv. Jožefa Delavca, dne 1. maja, je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu 17. redni občni zbor Družabne pravde. Pred njim je bila v Slovenski kapeli sv. maša, katero je daroval duhovni vodja organizacije g. župnik Gregor Mali. V novi odbor so bili izvoljeni: g. Jože Jonke, predsednik, g. Luka Milharčič, g. Jan Maks, g. Lojze Erjavec.

Četrta obletnica v San Martinu. V nedeljo, 2. maja so rojaki v San Martinu obhajali četrto obletnico Slovenskega doma. Proslava se je pričela s sv. mašo, katero je daroval krajevni dušni pastir g. župnik Gregor Mali. V pridigi je razvil praktične misli o ljubezni, ki naj vlada v Domu. Med mašo je pel pevski zbor pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča. Središče popoldanskega programa je bila akademija, po-

svečena slovenski pesmi. Napovedovalec je bil g. Lojze Rezelj. Predsednik Doma g. Leopold Novak je najprej pozdravil vse zastopnike in rojake. G. Božidar Fink, predsednik našega osrednjega društva „Zedinjena Slovenija“ je Domu čestital in vse spodbudil k delu, ker „nismo samo čuvarji grobov, ampak smo nosilci življenja“. Slavnostni govornik je bil g. dr. Tine Debeljak. Nastopili so še: otroški pevski zbor, naraščajnice in članice SDO, harmonikarska skupina, člani SFZ, skavti in pevski zbor. Te točke so bile na skrbi gdč. učiteljice Katice Kovačeve, gdč. Saše Hartman, g. Borisa Pavšerja, g. Viktorja Jenka, g. Vinka Klemenčiča, g. Marijana Trtnika in g. Janeza Zorca.

Blagoslovitev kolegija v Slovenski vasi. V nedeljo, 2. maja je zastopnik krajevnega g. škofa msgr. Cambelli blagoslovil v Slovenski vasi nov zavod Marije Kraljice. Načrt zanj je napravil arhitekt g. Marijan Eiletz. G. vikar Janez Petek CM, se je vsem, ki so omogočili gradnjo lepo zahvalil.

Peta obletnica Slovenskega doma v Carapachayu. Slovenci v severnem delu Velikega Buenos Airesa so v nedeljo, 23. maja praznovali 5. obletnico svojega Doma. Tudi to slavlje se je pričelo s sveto mašo, katero je daroval g. dr. Alojzij Starc. Na popoldanskem sporedu je bil pozdrav g. učitelja Aleksandra Pirca, govor predsednika Doma g. Edvarda škulja, nastop naraščajnic in članic SDO, fantov SFZ in harmonikarske skupine. Nastope so pripravili ga. Pleško, gdč. Cveta Šenk, g. Pirc in g. Jenko.

POVERJENIKI:

Argentina:

Duñopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:

Paroquia do
Santissimo Sacramento,
R. Tutoia 1125,
Vila Mariana,
Sao Paulo — S. P.,
Brasil

Z. D. A.:

Rev. Julij Slapšak
6019 Glass Ave.
Cleveland, Ohio, U. S. A.
Slovenska pisarna
Baragov dom
6304 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio, U. S. A.

Kanada:

Ivan Marn.
131 A Treeview Drive
Toronto 14, Ont.
Canada

Trst:

Marijtna družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia, Italia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
meji (razen Uruguaya)
850 pesov.

za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šilingov
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

KJE JE KAJ

Dostojanstvo vsakega jezika	385
Anton Korošec — domovina v ognju ljubezni	386
Kaj določa koncil glede zakramentov in zakramentalov	391
Zaplemba: dokaz verske svobode	396
Ob letu	397
Sveta Rešnja/ Kri	400
Prvo pismo v letu 1945	405
Iz dnevnika Janeza XXIII.	409
Učenik, katera je največja zapoved?	414
Kristus na filmskem traku	419
Za mlade ljudi	420
O moji veri	422
Kakšen je Bog?	424
Vsi narodi in vsa ljudstva verujejo	425
Podrti viharnik	130
Proces proti Jezusu	432
Od doma	435
Svetovne novice	439
Glas iz Rima	442
Molitveni namen	443
Slovinci po svetu	444
Med nami v Argentini	446

LETO XXXII.

Štev. 7

JULIJ 1965

**PROSIMO PORAVNAJTE
NAROČNINO!**

Nakazila na naslov:
Antonio Orehar
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr.
Anton Orehar), urejujeta pa dr. Branko Rozman in dr.
Alojzij Starc. Editor resp.: Msgr. Antonio Orehar, Ramón
Falcón 4158, Bs. As. Registro de la Prop. Intel. Nº 843.966

Tiska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

Ljubljana: uršulinska cerkev

Ovitek: arh. Marijan Eiletz

